

Varpo" ir "kininko"
Redakcija

VIENYBE LIETUVNIKU

Literaturos, mokslo ir polytikos sanvaitinis laikrasztis.

Nr. 42.

Plymouth, Pa., d. 21 Spalinis (October) 1903 m.
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVIII.

ESTABLISHED 1886
 The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
 Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pankstis & Co.
 224 EAST MAIN STREET
 PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 mete
 NEDĖLINIS LAIKRASZTIS
„Vienybe Lietuvniku“
 iszeina kas Seređa Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
 Amerikoje \$2 00
 I kitas szalis \$2 50

Prenumerata turi buti isz virsaus apmokėta, nes įstatymai draudžia po baume stundinėti neapmokėtą laikrasztį.

Razant apie permainymą adreso, butinai reikla atsijeti ir senąjį adresa. Kas maloni apsipazinti su szitno laikraszcziu, gali gauti, pareikalavę, du numeriu dovanai.

Reikalanjantiemes knygy katalogą pristunciam dovanai.

Pajleszkojimai: garsinant vieną sykį 50c.
 „ „ du sykii 75c.
 „ „ tris sykii 1.00

Pinigai stuncias! per MONEY ORDER arba registravotose gromatose ant ezito antraeze.

J. J. Pankstis & Co.
 224 E. Main st.
 Plymouth, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TEVYNĖS MYLETOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

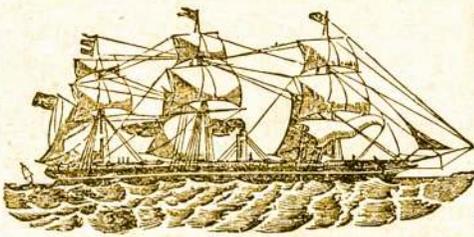
Prezidentas — J. Tareila
 677 N. Riverside Waterbury Conn.

Sekretorius — W. Martiszius care of
 Ruskin University, Glen Ellyn, Ill.

Kasierius — A. Olszevskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius ir literatizskas komitetas
 Dr. J. T. Zelviene
 1 Church st. Plymouth, Pa.

„Vienybe“ redakcija te-
 lephonas (PEOPLE'S tele-
 phone) 7145.

Neikite pas svetimą, bet pa
V. G. Sava
 „Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
 WILKES-BARRE, PA.
 Puiki degtinė ir alus! kvie-
 cziam lietuvius.
 Czia gausi pigiasias latvakortes ir
 pigiai nusiqi pinigus i visas svieto
 dalis.

Daktaras
Albertas
Kaufmanas

Gyvastis užtikrinta.
Dr. Albertas Kaufmanas

Europizskas ir Amėrikonizskas spe-
 cialistas, ir draugas mainierių užtik-
 rina iszgydymą koznos ligos, vyru
 privatiszkas ligas, moterių ir vaikų.

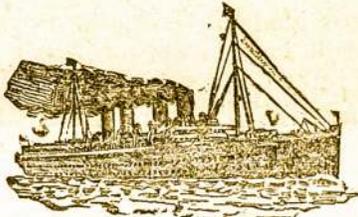
Dr Kaufmanas praktikavojosi
 daugelį metu szpitolėse ir turi dip-
 lomas Maskolijos ir Amerikes ir jis
 pasakys tavo kalboje kas per prie-
 žastis ir kaip iszgydyti. Tukstan-
 cziai žmonių tapo iszgydyti ir ap-
 saugoti nuo amėrikonizsko peilio.

Nereikalaujote siusti pinigus viso-
 kiems prigavikams, kurie garsinasi
 gydą visokios ligos, kurie tiktai di-
 delius pinigus isztraukia o nesutei-
 kio jokios pagalbos. Atminkite, jog
 toki daktarai nematydami ligos, ne-
 gal joku budu pagydyti.

Ofisas: 43 S. Washington, str.
 Wilkes Barre, Pa.

TELEPHONE { 578 M. Bell
 { 1005 Peoples.
 Ofiso valandos nuo 8-10 isz ryto,
 nuo 2-4 po pietų, nuo 7-9 vakare.

Telephonas 8 S.
P. V. Obiecinas,
 1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA

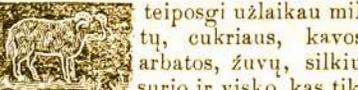

Parduodu Latvakorte ant visokių linijų Ir sin-
 cziu pinigus i visas dalis svieto Doviernastis
 (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Masko-
 lijos valdzia. Izmaniau visokius pinigus ont
 amėrikonizskų ir t. t. Darau apeergojimus nuo
 ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
 kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegu
 szauklasi prie mane, o asz jį iszlituosuosiu.
 Lietuviai krepkites pas savo tautieti, o bratte
 užganėdinti.

Mėsinyczia
Marcin i Antoni
Szarejki,

Užlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-
 lieną, verszieną, jautieną, avinczieną,
 kumpiai szviezi rukiyti, deszrų visokių
 galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
 tų, cukriaus, kavos,
 arbatos, žuvų, silkių,
 surio ir visko kas tik
 yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
 už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
 visi pas **M. i A. Szarejki,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daugiau kaip
 30 metus iszmegetas!
Dr. RICHTERO
 wisam swietul žinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
 yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenū Skaudejimo ir tt.
 ir wisokiu Rheumatiszku
 skaudejimu.
 uz 25c. ir 50c. pas wisus
 aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
 215 Pearl Street,
 New York.

Temykit!

Praszau visų pažystamų ir frentų
 kad ateitų pamatyti mano naują
 sztorą drapanų kur asz turu pui-
 kiausiu drapanų, skribėliu, czevery-
 kų ir visokių mažmozių didžiause-
 me pasirinkime. Kas neužganė-
 dintas isz pirkinio tam sugrazinu
 pinigus. Prosiname davanai per
 visa meta. Viena preke.

L. Freedman,
 N. E. Cor. 4-th and S. str.
 Philadelphia, Pa.

Teleponas 352 Plymouth.
Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
 gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
 venimas: ant kampo Centre Ave. ir
 Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
 { nū 12 iki 1 po piet,
 etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
 jaiko gimdyves (moteris palage) ir su-
 teikia joms pagalbą ir gerą priežiūrą.

Koźnas Sergantis i labai trumpa Laika gal pasveikt.

Jeigo kuris sergate, tai mes galim duot roda, raszik pas **Dr. E. G. DRAKE**, da-
ziuretoja ir primvedziu gydytoju

"National Medical Association,"

sanariu New Yorko ir Pensylvanios universitetu, kuris per 31 metą sunkiu darbu ir prak-
tika darodie kad nera tokiu ligu ar senu ar apleistu pripažintu už neižgydumas pas
vyrus, moteris ir vaikus katru jisai negaletu išgydyt.

Nes yra negalimas da kta, kad viens gydytojas galetu visus silp-
numus tikrai žinoti ir juos išgydyt, del to Dr. DRAKE koźnai ligai
turi atskira gydytoja. Paciento silpnumo liga bus visiems gydyto-
jams perstatyta. Koźnas silpnumus tokiu budu turi atskira sau gy-
dytoja, bet Dr. E. G. DRAKE su visais gydytojais visus silpnumus
paduotus laiszke iszbando ir koźnam rasztu užtikrina visiszkaizgy-
dyma.

Koźnas sergantis rasztu apturi užtikrimima jog isz savo ligos
bus išgydytu. Sergantis kreipiantis i musu nama uzsimoka tik wiena
syki, neadbodamas ant to, kiek laiko jis te tures gydytis.

Kad senas Medical Direktor Dr. DRAKE gal visiszkaizgy-
dyti ir visada koźnam serganezem pagelbet, matyt isz raszto kur

Dr. DRAKE koźna diena gauna, isz tu pora kopiju talpinam, neturedams wietos del
daugiau.

Johnstown, Pa., 18 Junius 1903.

Guodotinas Ponas Daktaras!

Koźnas kuris sergate, duodam
roda, neatidiekit diena nuo die-
nos, tik tuojau raszikit pas Pona
Dr. Drake o jis i labai trumpa
czesą jums pagialbes.

Asz buvau sergantis kataru ir
galvos skaudėjimu, jusu medicina
mane izgyde, už ka jum labai
deku. Dieve duok jam senibies
ir szczęsti. Su guodone

A. SLAVA.

101 2d Ave., Johnstown Pa.

Minersville, Pa., 22. Julio 1903.

Guodotinas Ponas Drake,

Labai dieku Pons Daktare už
izgydyma. Nieks negalejo mane
pagialbet, jusu lekarstos siusta
man per expresa izgyde mane i
trumpa cesa.

Kad ne jusu medicina, asz
ne žinau, kas su manim szendie
but.

Su guodone

PAUL RĘDZYEKI.

Box 140. Minersville, Pa.

Indianapolis, Ind., 12. Julio 1903.

Guodotinas Ponas Dr. Drake,

Nieks ne gal aprasit to skausmo
kuri turejau kanluose, asz potroti-
nau dank pinigų pas visokius Daktaru
už dika, sirgau metus ir mysliau
reikes man numirt. Iz gazetos asz
dosizejojau ape Pona Daktora ir jusu
Medical Association. Jusu medicina i
labai trumpa ir zesa mane pastate ant
keju, už ka jum labai grazi dieku. Asz
rekomenduoju i jus instituta wis-
iem mano pažistamem ir prieteliam.

Su guodone

JUW KANAY su familja.

jeigo kuris sergate, tai nie atidekit diena nuo dienos bet nusiduokit laiszku ar
asabiszkaiz prie NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION o paaiszkinimus Lietuviszkoj
kalboj gausite, Wieno laiszko usztekstinai, jeigu jame savo ligą prideranoziai apraszisit.
Raszkit mums Lietuviszkaiz, ar kokia jus kalba norit.

VALANDOS PRIEMIMA: Koźna diena nuo 10 iki 1 val. ryte ir nuo 2-5 po pietu. Nedieliomis nuo 10 iki 1 val. ryte.
Gromatas meldžiam ant szio antraszo siusti:

Dr. E. G. DRAKE Viriansias gydytojas National Medical Association
34 WEST 26 STREET, NEW YORK.

Leon Korecki,

Malarz, Dekorator i Tapeciarz.
276 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvų isz
viso miesto. Prilaikau visokius gė-
rymus, kaipo tai: Alų, Arielką, Li-
kiera, Vyną ir visokius Cigarus pir-
mos klesos, taipgi siuncziu pinigų i
visas dalis swieto. Pardūdu Laiva-
kortes ant visų linijų. Apart to dū
du kiekvienam prieteliszka rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale
Petras Lipavyczia.

LUZERNE, LUZ. Co. PA.

PLYMOUTH

NATIONAL BANK,
6 East Main st. Plymouth, Pa.

KAPITOLAS.....100.000
PERVIRSZIS.....20.000

Tris procento mokame ant padėtu
pinigų. Bus iszmokėta ant kiekvie-
no pareikalavimo. Geriausei užtik-
rinta užėdiszka banka.

Jonh R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasieri.

Telephone 2292 Williamsburg.

A. W. Žaliauckas,

Graborius Brooklyno Liet. Parapijos
227 Berry st. Brooklyn, N.Y.

Tarpo Grand ir N. 2-nd str.

Laidoja mirusius ant visokių kapinų; balsamavo-
ja ir aprėdo lavonus iki įdėjimo į grabą; parvadi-
do karietas vestuvoms, krikosztynoms ir pasivadi-
nėjimui pigiaus negu kitur.

Lietuviai Iez New Yorko, Jersey City, Maabiet
ir apyelinkėse atsiliszaukite teleponu lietuviszkaiz, o
busit užganėdinti visame.

Lietuviszka karczema

B. Ramanauckol

938 S. 2-nd st.

Philadelphia, Pa.

Uzlaikau geriausius gerimus szemia
mieste todėl vientaueziai ne pamirsz-
kit atsilankyti o visados busite už-
ganėdinti.

Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

Jurgio Rekaus,

318 Cor. Market & Sherman Str.
WILKES-BARRE, PA.

Geriause užeiga dėl lietuvų isz viso miesto. Pri-
lalkau visokius gėrymus, kaipo tai: Alų, Arielką,
Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos.

Boston Shoe Store

63 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Didelis iszpardavimas jau praside-
jo. Viskas turi buti iszparduoti dėl
stokos wietos žieminiam tavorui, teip-
gi darome naujus ir taisome, nepa-
mirszkite wietos.

PERŽVALGA.

„Lietuva“ pranesza, jog Prūsų Lietuvoje, Rokaicziuose, nepertoli nuo Tilžės, 4 vo k'iszi žandarai vakare įsibrio- vė į Zannių namus ir užpuolė ant sveczio p. A. L. palaiky- dami jį už P. Mikolainį, kuris pradžioje 1902 m. buvo Tilžė- je apsigyvenęs kaipo knygų išleistojas ir pirklys, o kurį Tilžės policija, ant judoszių skundo, išsvarė. P. A. L. su- rakino su geležiniais pancziais ir nūgabeno į Tilžę (nors Ro- kaicziai priguli prie Pakalnės pavieto), kurio policija kvotė ar neužiima lietuviszkomis knygomis. Palaikę kalėjime dvi nakti, paleido, o jo popie- ras su protokolu nusiuntė Pa- kalnės pavieto virszininkui. — Aiszkų yra, kad Tilžės judo- sziai nesnaudžia nuo 1895 m. ir skundžia kiekvieną svetimą žmogų, net keleivį. Pagal tai reikia manyti jog Tilžės judo- sziai ir policija yra pakviesti į talką nuo maskoliszkų žan- darų.

— „Ukininkas“ num. 8 prane- sha, kad (Senapilės paviete, Suvalkų gub.) Sasnavos kop- lyczios kun. Czėsna per pa- mokslą liepė klausytojams ne- skaityti lietuviszkų knygų, kurias raszą daktarai ir advo- katai — lietuviai. Neuzilgio- tas kunigėlis gal užims žanda- ro rolę. — Teipgi ir Igliaukos klebonas, Jonas Katilius, bai- siai išdėjo per pamokslą ra- szytojus, skaitytojus ir platin- tojus lietuviszkų knygų ir laik- raszczių.

— Lietuvoje kunigai im- davo po rublį už pakriksztiji- mą betėvio vaiko. • Dabar tų betėvių motinos susiprato rub- liaus nemokėti, sakydamos: „Jeigu kunigas nenor kriksz- tyti be rubliaus, tai pakriksz- tys popas.“ Kunigai nenorė- dami kriksztija ir nereikalauja rubliaus.

— Kaip rodosi, tai ateitėje „nepriegulmingų“ liet. kunigų

nestokuos. Pamaczius, jog Di- lionis su Rusikiu laisvai kuni- gauja ir turi ganėtinai parapi- jonų, apie tai jau mąsto ir kiti. Antai Masziotas sau kunigau- ja, nors vyskupas jam užgy- nės. Chicagoje „visus milens- tarnas Dieva“ kunigas P. B. Urbonas, naujai apturėjęs- szventimą, išleido „žodį iš- raszto szvento“, kur iszmėtinė- ja kunigams lupimą žmonių už sakramentus, sakydamas, jog toks „kunigas bus palai- dotas peklo už dika be jokia- zaplota, jam nereikies mokieti padotku už pekla“. Pennsil- vanijoj vienas karžygis kuni- gas tapęs suspenduotu pasakė „tegal jam vyskupas...“

Isz Peterburgo.

Jau gegužės mėn. sz. m. ta- po padiotas Vidaus Dalykų Ministeriui praszymas su 62 paraszais dėlei uztvirtinimo „Peterburgo mažturezių lietu- vių savitarpinės paszelpos draug.“ Statuto. Per keletą pastarųjų metų tautiszkas su- sipratimas czionykszczių lietu- vių gana sparcziai paszoko į augsztą. Tas susipratimas apsiraiszkė sekancziuose maž- daug svarbesniuose dalykuose: iszsistoravojime lietuviszkų pamokslų ir įvedime liet. gies- nių bažnyczioje „pirmos rotos“ ir koplyczioje, už „Narvės var- tų“, įkurime „Liet. savitarp. pa- gelbos draug.“, pastatyme pp. Pranaiczio ir Zaukos liet. daini- ninkų chorų laike rankdarbisz- kos pramonystės parodos Tau- rydinijė svetainėj greta su kitų tautų chorais ir kit. Paskuti- niame laike didokas skaitlius „paliokų“ isz Lietuvos susipra- to beėsa lietuviais ir greta ma- skoliszkų ar lenkiszkų paraszų ant „vizitinių kortelių“ padėjo ir lietuviszkus, da-gi lietuvisz- komis raidėmis.

Bet kilant abelnam susipra- timui, vis aiszkiaus apsiraisz- kia ir skirtingumas tulų rate- lių nuomonių. Prie labdarisz-

kosios draugystės priguli tur- tingesniejie lietuviai, kurie sau nieko nuo draugijos nesitikė- dami, aukauja savo skatiką suszelpimui vargnuolių. Isz- likusių nuo paszelpų pinigų labdariai stengiasi sutalpinti- szioki-tokį kapitalą nupirki- mui nuosavių namų ir įtais- imui juose prieglaudos ar mo- kyklos, kokias jau turi beveik visos kitos tautos.

Prie „Savitarpinės pagelbos draug.“ prisiraszė keliolika isz labdarių, antra tiek gerai pa- siturinczių, bet didesnė dalis susidėjo isz mažturezių, kurie tikisi naudotis draugystės pa- szelpa. Lietuviai isz senovės įpratę renka į visokius urėdus turtingesniuosis, ne žiurėda- mi į jų doriszką vertybę, o ka- dą gi „sotus alkanu — neper- mano“, tai nėra nieko stebėti- nu, jog turtingesniejie menkai tesirupina apie mažturezių rei- kalus: isz to kyla nesusiprati- mai ir vaidai. Teip atsitiko ir „Peterburgo savitarp. pa- gelbos draug.“ sąnarių tarpe. Jau per keletą visuotinių szios draugystės susirinkimų galima buvo užtėmyti, jog mažtureziai labai neuzganėdinti nekuriiais draugystės rėdikų pasielgimais ir pradeda kelti protestus pries- jų darbus bei nenaudingus draugystei užmanymus, bet ne- įstengdami įsikėrėjusių Rėdy- tės sąnarių nuveikti, pasirįžo ir sutverti atskirą „mažturezių draugystę“. Motyvais atsisky- rimo tapo iszstatyt kojvairiau- si nesusipratimai, kurie vienok galėjo pakilti tik isz skirtin- gumo sąnarių reikalų ir nuo- monių.

Nekalbant jau apie kilusius vaidus dėlei pasisavinimo per Palionį ir Bugą Stepulionytės veikalėlio versto Iszlenkiszko kom. „Dėdė atvaziavo“, — isz ko daugelis sąnarių labai pa- sipiktino, — atsisakantiejie isz draugystės nurodo sekanczius svarbesnius motyvus: neku- riems sąnariams, netekusiems vietų, Rėdytė nė vietų nesis-

teingė sujiezkoti, nei paszel- pos davė; tuliems susirgusiems sąnariams paszelpos visai ne- davė, nors pildant Statuto §§, turėjo duoti. Bilietus ant te- atraliszkų vakarų pardavinėjo labai brangiai ir nenorėjo į- leisti lietuvių, prascziaus apsi- taisiusių, tuomi tarpu, kaip turtingiesiems bilietus dalina dykai ir dar puikiai pavaiszi- na, kaip antai E. V., S. B. ir kitus. Neiszduodama mažtur- cziams paszelpų, Rėdystė, vienok rupinasi apie pasivedimą A. Bruckaus dirbtuvės, taisy- dama jai be užmokeszcio kuo- placziausia reklama draugystės atskaitoje ir t. p. Uzimant mažtureziams draugystėj pas- kutinę vietą, vienok atsieina mokėti perdidelius mokeszczius nes net 64 rub. per pirmu du metu, neskaitant visokių bau- dų ir sztruopų. Naujoji drau- gystė sąnariszkus mokeszczius gana žymiai sumazina. „Nėra blogo, kuris n'iszeitų ant gero“. Teip rodosi, vertėtų žiurėti ir szito atsiskyrimo. Savitarpin-ės pag. draugystei iszkirsta lekcija, bet ir „mažturezių draug.“, jeigu tik taps valdzios daleista, privalo sergėtis nuo- tų paczių arba panaszų apsi- rikimų. *Liberalis.*

Politiszkos žinios.

Suvienytos Valstijos.

Pasiuntinystė Skinnerio į Abissiniją nuo Suvienytų Val- stijų valdzios tapo galutinai surengta, nes Prancuzija ga- vusi nuo amerikonių prizadėji- mą netiktai nesikiszi į jos pirklystės dalykus Aprikoje, bet dar nekuriuose dalykuose remti—daleido Skinneriui ke- liauti per sau priklausanczias teritorijas Aprikoje. Bet ne teip lengvai dalykai užsibaigė su Panamos perkasu. Jau buvo amerikoni gavę nuo Kolumbijos rėdo tiesas ant kasimo perkaso, bet netiktai kilo pasiprieszinimai isz pusės

reprezentantų gyventojų provincijos Bogota, kurie tvirtina, kad dabartinė Kolumbijos valdžia, kaip baigianti savo laiką urėdavimo, neturi tiesos spręsti tokių svarbių viešpatystės dalykų. Tokiu būdu tie dalykai nebus galimi užbaigti greičiaus kaip bėgyje pusantrų metų, kadan gi rinkimai į kongresą atsisbus tikrai ateinančių metų rugpiucio mėnesyje. Apart nesutikimų su Kolumbijos rėdu dėl perkaso, Suvienytos Valstijos dabar turi dar daugiau rūpesčių daryme rubežių aukso kasyklose Kanadoje ir Alaskoje, kurios per ilgą laiką buvo naudojamos per amerikonus drauge su anglijos kapitalistais. Amerikonai, kaip paprastai, stengias anglus, kasyklių savininkus prigauti, prisavinti vietas jau nuo senia per ziuos užimtas.

Nuo Pilipinų pareina žinios, kad apielinkėse Nueva Vicaya susitaisė buriai tenžemiečių ir po priedanga medinečių pradėjo užpuldinėti ant amerikonus. Teip minėtame miestelyje esant nedaugeliui policijos užpuolė tie medinečiai amerikonus t. y. policiją ir ėmė sžadyt. Nors medinečiai buvo apsiginklavę, vienok, — kaip amerikoni pranesza, — 30 isz jų tapę užmusztų, o 8 sugautus amerikoni pakorė. Ant salos Panay, tokie pat buriai medinečių užklupo ant gyventojų miesto Ibajay, ir žinodami kad jie yra prielankus amerikonomams — 20 isz jų užmuszė. Matyt kad ten ne teip viskas yra „ramu-gražu“, kaip valdžia stengiasi parodyti.

Maskolija.

Kas nusiduos tarp Maskolijos ir Japonijos, Azijoje, pasirodys veliaus. Maskolija rytinėje Azijoje drutina ir daugina savo pajiegas kaip galėdama. Apart ten esanzios kariaunos, dabar Maskolija siunczia 100,000 kareivių į

Mandziuriją prie Korejos, kame tapę surasta turtingi aukso guoliai, ką Maskolija nori prisavinti. Anglija godumo paimta teip gi nusiuntė kelis karizskus laivus į Kinų pakrantes. Japonija į tai žiurdama nesumano ką daryti. Jai vienai kariauti su Maskolija yra sunku, o kitos Europos viešpatystės arba ir Amerika priešz Maskoliją nekariaus, kadan gi jų visų vienkis mieris užgriebti rytinę Aziją. Japonija su laivyne pergalėtų maskolizskąją, bet ant sausumos nieko nepadarys Maskolijai.

Turkija.

Turkija nors ant europiečių reikalavimo įsteigė triskarizskus sudus, kurie specializškai turės tyrinėti ir spręsti prasižengimus kareivių laike karės su Bulgarija ir dar pirmesniuose teriojimuose gyventojų gaudant revoliucionierius, bet tas turi menką vertę. Tą žino gerai ir pati Turkijos valdžia ir europiečiai. Apart keleto kareivių, kurie tapo arestzavoti ir pasodinti į kalėjimą, sudai beveik nieko daugiau neveikia. Ir ką gali veikti? Jei gi norint kaltininkus nubausti isz kurių priezasties tapo tiek padaryta piktadėjysčių, reiktų bausti ne tik tai visą kariauną bet ir visus virszininkus, kadan gi per jų daleidimą kareiviai skerdė gyventojus, gėdino moteris, grobė turtus ir degino miestus.

Kas link praneszimo turkizskų laikraszczių, tai sultonas esąs prielankus bulgarų reikalavimui paskirti krikszczionizską gubernatorių dėl Makedonijos, bet revoliucionieriai ant to nesutinka; jie sako: „Bulgarija gali spręsti su sultonu savo dalykus o nemusų. Mēs turime iszkovoti sau liuosybę arba numirt,“ ir darodymui to, kad jie gyvoja, įsigriovę į apielinkes Pet-

rici'o Melnikos, Dramos, Neurokopo ir Džumbalijos iszszaukė tose provincijose sukilimą. Sako, jog revoliucionierius veda bulgarų apicierai.

Dalis darbu.

Reading, Pa. Pakeketinus straikaoti darbininkams vagonų dirbtuvių, tapo sutrumpintas darbo laikas iki 60 valandų per savaitę. Pirmiaus dirbdavo 75 valandas.

Shenandoah, Pa. Tapo uždaryta kasyklė William Penn Susquehanna Coal Co. ant neapribuoto laiko. Neteko darbo 1,200 anglekasių. Priezastis uždarymo — stokakarų ant kompanijos paaiskinimo.

Wilkes-Barre, Pa. Vietinės tarybos tarp savininkų ir angliakasių kasyklės „Red Ash“ — nuėjo ant niekų. Kompanija sutinka ant nekurių reikalavimų, tiktai nenori įraszalinti nuo vietos superintendente Jones ir nenori priimt atgalios iszvarytų darbiuninkų. Straikuotojai ketina straikuoti iki tol, kol nebus iszpildyti jų reikalavimai.

Philadelphia, Pa. Tarpe straikerių tinkavotojų ir darbdavių įvykus susitaikymui dėlėi algos, visi tinkavotojai sugrižo prie darbų. Daugelis tinkavotojų dirbusių ir sustraikuvusių ant Bellevue Stratford Hotel — teip gi grįžo.

Chicago, Ill. Gelezinkelių darbininkai ant susirinkimo nutarė iszrinkti komisiją dėl sątaikos ir kompanija ant to pristojto paskirdama isz savo pusės į sątaikos komisiją žmones. Iki įvyks sątaika, darbininkai dirbs ant senų iszlygų.

Altona, Pa. Pennsylvanijos gelezinkelių kompanija davė paliepiamą vietinių dirbtuvių prižiūrėtojams sumazinti skaitlių darbininkų ant 10%, dėlko 800 darbinin-

kų neteks darbo.

Moristown, N. J. Vietinė geležies kasyklė tapo uždaryta ir 200 kasėjų neteko darbo. Sziose apielinkėse jau nuo 70 metų dar nebuvo kasyklėse darbas apsiszojęs, bet dabar yra menama, kad apart szios kasyklės, dar ir aplinkinės tapę sustabdytos, kaip antai: Hibernijoje, Port Orme ir Wharton. Priezastim to, kompanijos sako, per didelis iszteklius geležies jų sąkrovose.

Isz „Ausros“ gyvenimo.

IV.

Mikšas ir Jankus prie „Aušros“.

Trumpame aprašyme „Aušros“ historijos „Varpe“ (1903 N. 3. p. 74), aš klaidžiai išsitariau, jog, J. Šliupui iš Bitėnų iškeliavus, „Aušra“ „perėjo rankosna“ Jankaus ir jog jis nuo gegužės 1884 iki rugpjūčio 1885 m. ją „gana gerai rėdė“ ir tt. Teisybė — man liepiant, M. Jankus, tuojaus, po Mikšo išbėgimo, pradėjo ant „Aušros“ pasirašinėti kaip „už rėdystę“ atsakantis; teip buvo dar Šliupui „rėdiku“ asant, teip buvo ir J. Mikšui iš Žemaitijos sugryzus ir išdalties pas jį Bitėnuose gyvenant iš dalies jau Ragainėje spauštuvėje mokinantės, net iki 8 „Aušros“ numerio 1885 m. Suprantama, jog formaliskasis „už rėdystę“ atsakymas, ne ženklina anaipol, jog M. Jankus butu redaktorium buvęs.

Kaip iš „minių“ apė J. Šliupo prietikius prie „Aušros“ („Varpe“ 1903 p. 87) matoma, jis, iš Bitėnų pasitraukdamas, paliko „Aušrą“ pas Jankų, prašydamas tuomet jau sugryžusio Mikšo, idant „jis ant vietos gyvendamas prižiūrėtu jos spaudą“; šitą patvirtina ir augščiau cituotas laiškas Mikšo, kur jis sako, jog Šliupas „iškeliudamas visus darbus mums paliko“. Tokiu būdu

a, N. J. asyklė tapo sėjū neteko elinkėse jau nebuvo kassistojės, bet kad apart ir aplinkilytos, kaip Port Ora. Priezastim so, per dides jų sākro

gyvenimo.

ie „Aušros“. išyme „Auš- arpe“ (1903) laidžiai išsi- upui iš Bite- ušra“ „perė- aus ir jog 884 iki rug- „gana gerai sybė — man us, tuojaus, no, pradėjo rašinėti“ kai- atsakantis: pui „rėdiku“ ir J. Mikšai yžus ir išda- ose gyvenant ainėje spau- es, net iki 8 io 1885 m. formaliskasis akymas, ne , jog M. Jan- rium buvęs. apė J. Šliu- ie „Aušros“ .87) matoma, itraukdamas, pas Jankų, et jau sugyt- t „jis ant vie- orižiūrėtu jos atvirtina ir laiškas Mik- jog Šliupas visus darbus Tokiu būdu

kaip matome, Šliupui iškelia- vus, prie „Aušros“ liko M. Jankus, kursai, kaipo neap- šviestas ir be jokio mokslo vai- kinas, tik savo vardu už re- dakciją atsiliept' buvo apsi- emęs, ir J. Mikšas, su keliu gymnazijos kliašų mokslu kai- po intelektualiskasis redakto- rius.

Pastarasis savo laiške, Bitė- nuose d. 17 berželio 1884 m. rašytame, iš kurio jau augš- čiau ištraukas apė Šliupą pa- daviau, atsiliepdamas ant ma- no klausimo, kaip jam dabar, prie „Aušros“ stovint, ainas, terp kitų, rašo: „Kaip man dabar einasi? Visaip: kaip paprasta, margai ant šio mar- gojo svieto... Kaip Aušrai eina? Gerai; tik mažai skai- titojų teira. „Aušra“ ne mirs. Aš esu ant to pasišventęs, o M. J. ne menkiaus. Laukiu tik progos į spautuvę įstoti savo mokslą papildyti, o paskui ant savęs spautuvę prasidėti. Raštų „Aušrai“ ira per pilna; iršiemis ir kitiems metams bus“. Kuo ne tame pat laike, nes dar gegužio mėnesije, jis atspaudi- no ir, kiek galėdamas, prapla- tino visur sekantį „prospektą“, supažindindamas skaitytojus su laikraščiu:

Prospektas.

AUSZRA.

Laikraštis išleidžiamas Lietuvos milėtoju.

Jau sukako mažne pusanthro meto nū laiko, kada pulkelis mokintu Lietuviu susidėjo iš- leisti laikraštį, kursai atkeltu lietuviszką kalbą iš sužuvimo tūmi, kad lietuviszkoje kal- boje *skelbs mokslus* ir taip prie Lietuviu kultūrą platjis.

Skaitant „Auszrą“ pirmiau- siai metasi į akį daug gražiū giesmiu. Vienur pagiriama szviesa ir giesmininkas, nori, kad Dievas pravaritu naktį iš Lietuvos szirdziū, o jose pasė- tu apszvietą; kitur per priligi- nimą parodita, kad teisingo

žmogaus svėtas neapkenczia ir visaip vargina; trecziur gražiai pasijuokiamas iš girtuokliū; kitur giedama apie tai, kad Lie- tuviai patoliai kitiems tarnavę ir kad jau butu laikas pasiru- pinti apie savę paczius; kitur vėl gražiai ira apraszoma, kaip kudikėlis besimokindamas mis- linėja, kūmi jis margame svėte tapsęs, ir pareina ant mislies, jog nei ponu, nei ékanomu, nei ulonu, nei teplioriumi nėra taip gerai buti, kuriū tiktai prascziokėliu apszviestu ir mi- lincziū artimą. Tulose daino- se pagiriama ir pagarbinama lietuviszkoji kalba, kurią mes nū tėvu tėvu ésame pavalde. — Tos ir daugibė kitu giesmiu, tarp kuriu paminėtina „Mar- giris“, dziugina skaititoją ne tiktai grazumu savo įturio (įtalpos), bet ir dailumu, skam- bumu savo nutaisimo. Pasi- geri žmogus skaitidamas vie- nas, szirdingai nusijūki skai- tidamas kitas, arba vėl sugrau- dejės klausaisi garso trecziuju giesmiu ar dainu.

Greta poėmatu randama „Auszroje“ daug gražiū apra- szimu. Taip antai labai pri- traukia skaititoją žinē apie skruzdėles, kurios Amerikoje eina buriais vokti namus nū visokiu vabalu, voru, kirmė- liu, — apie vaiksziuojanczius žvakeles (klistžvakes), kurios taip daug baimės ir taip daug vargo žmoneliams padaridavo, kol dar gamtoje to pasirodimo negalėjo iszsigulditį; arba vėl skaititojui miel girdėti, kaip pamenamas kalnas Birutės, ki- tą kart tapusios paczia D. ku- nįgaikszičio Lietuvos — Keis- tuozio. Taipogi nepeiktinas ans paminėjimas Pr. Viliaus I, kursai neteisingūsius urėdi- ninkus graudendavęs pakarsęs ir tūmi prie teisingumo pri- pratindavęs.

Taipogi kas sik mažne gau- na skaititojas apszvalgiti Lie- tuviu raszliauvoje. „Auszroje“ apsznekėta apie knjgas Veken- stėto, apie „Lietuvos bieziūlij“,

apie „Jeruzalės iszpustijimą“ kunjgo Jurkszaiczio, apie „Jau- nąjį Robinzoną“, „Vitolorau- dą“ ir tt. Malonu bus kožnam skaitancziam girdėti, kaip mokinti virai neužmirszta pa- roditį vercezią vienos ar kitos knjgos.

Bet toliaus eikime. „Ausz- roje“ randama daug ir svarbiu ir ruszciū rasztu. Pirmiau- siai istorija. Czia prasikisza pro kitus rasztus „apie senovės Lietuvos pilis“, kur parodita, kaip buvo įtaisitos lietuviszkos pilis, kaip jas Krizeiviai tan- kiai antpuldinédavo, įmdavo ir iszgraudavo, kaip Lietuviai drąsiai ir narsiai gindavo tėvi- nę nū prieszininku, kaip jie guldė galvą už laimę savo kraszto. Kitas rasztas „apie Raudonpilę“ įvezdinaskaititoją į XIV amžią, kada giveno mu- su garsusis Gedminas; tas tai pastatė Lietuvą ant koju ne- tiktai savo laimingomis karė- mis, bet ir įtaisimu mētu, k. a. Vilniaus, ir rumo Raudonpi- lės, kuri liki sziol iszliko savo grazume. Treczius rasztas „Lietuviai kitą gadinę ir szian- dien“ parodo, kad apie Kris- taus gimimą givene baltkalni- niame pusiasalije, kad II am- zije Kr. gimus, jie traukėsi į sziaurę, apsigiveno Panonijoje, o isz ten isziskraustę tiktai į VIII ar IX am. atsiranda visi Lietuviai taip vadinamoje Lie- tuvoje. Czia ilgai Lietuviai laimingai givene ima kariauti su Lenkais, Rusais ir Krizei- viais. Latvius apgali Vokiec- ziai, taipogi ir Parusnėnus (Prusus); Lietuviaigi susitaisė su Lenkija ir taip Vokieczius atrėmė. Kaiminai tū tarpu sutarpe susineszė su viens kitu ir susitarę apniko Lietuvą ir Lenkiją, ir pasidalijo abudu krasztu. Lietuviai varginti ir nuvarginti truputį atsigavo įgiję daugumą laikraszciū.

Istorija — tai gyvenimas vi- sos gentės. Bet gentė susideda iš žmoniū pavienam. „Ausz- ra“ už tai nesigaili vietos nei

apraszimui garsingu žmoniū, kurie savo darbais daug pelnė garbės musu gentei. Taip aparaszitas gyvenimas rasztininko Simano Daukanto, kurs, noriant nelaimiu persekiotas, nesukru- szo, bet kiek įstengdamas raszė ir raszė naudingas knjgas savo broliams. Kurszatis, kurs Lietuviams pažįstamas kaip raszėjas per ilgus metus „Ke- leivio“, rado „Auszroje“ pami- nėjimą už tai, kad paraszė liet. gramatiką ir žodiną, ir kad budamas mokįtoju prie uni- versiteto daug kunjgu pamoki- no gražiai suprasti liet. kalbą. Aprasziti gyvenimai Dūnelai- czio, Strazdelio, Juszkeviczius, Kasciuszkos, Lipsztu, Poszkos — tai vardai, kuriu tulas Lie- tuvis ir praszalaitis nebuvo girdejęs, bet kaip apskaitė „Auszroje“ ju darbus, tai ma- tėt, kad tie virai savo stropu- mu, darbsztumu, nūmone pel- nė pagirimą ne tiktai Lietuviu, bet ir svetimuju gencziu. Ma- lonu skaititojams matiti, kad Lietuviai ir taip daug garsin- gu viru pagimdę, kuriais gir- tiesi nesigėdėtu nei svetimta- cziai, jei anie nebutu Lietu- viais.

Bet ir gamtos (priegimties) „Auszros“ neužmirszta. Taip labai ira naudingas rasztas Pr. L. „Apraszimas žemės turtu“. Pirmiausiai apraszomi akme- niai ir žemės: granitas, žemė, diemantas, granatas, titnagas, jaszma, atmetistas, agatas, put- nagas, kriksztolas, spatas, sliu- da, molis, ūla, aliabastras, gipsas, marmoras, kreida. To- lesniai eina druskos: szarmas, soda, salėtra, raudonoji drus- ka, kumporvosas, kosas, saka- lo druska, kriszpolas. Toles- niai sznekama apie deganczius dalikus: sėrą, gintarą, anglis ir pelkes (velėnas). Toliaus apsznekami metolai arba nau- gės: platina, auksas, givasis sidabras, varias, szvinas, skar- das, cinkas, arszėnikas, anti- monija, geležis, plienas ir szpi- žius. Ant galo apsakita apie

pataisimą, stiklo, silvaro, vitrijolo, lazurkos ir apie išvalimą deginamojo alėjaus.

Dar du kitu labai svarbios įtalpos rasztu prasikisza pro kitus; vienas ira Dagilio rasztas „Lietuviu raszliava“, kurio pirmoji dalis „kada imta spaudinti lietuviszkas knygas ir ar stabmeldziai Lietuviai turėjo supratimą apie rasztą“ su savo giliais tirinėjimais tur' be galo didį svarbumą del musu praeitinės. Antrasis artikulas jau per kelis numerius nusitęs dar neuzbaigtas ira Gintanczio „Medega trobas statant“. Czia kalbama apie priegimtinę medegą; medzius (apraszimas medziu, kurius tankiausiai namu statimui vartoja); akmenis; žemes; žemes, sziaudus ir samanas; plitas (apie tuju iszdirbimą ir iszdeginimą); vopną (kalčius); muleriszkąją teszlą; gipsą; maliavą.

„Auszroje“ randa dar sav vietą ir dramatiszki veikaliai, giuczai su visokias užpuolikais musu giministes. — Galiausiai užaina skaititofjas žiniu kupinai isz visu Lietuvos krasztu ir isz svetur (kaip tai Amėrikos ir kitu pasvėcziu) apie pasivedimą musu broliu, — žiniu, koku kitūe lietuviszkūse laikraszcziūse nėra randa.

„Auszros“ programatas randa si num. 1—3, 1884, po ant raszu „Tikrasis įjeszkinis tėviniszkumo“. Czia jos darbai, mēris, linkis, uždava placziai ir nuogruncziai pereinama.

Visą daugibą įvairiu rasztu „Auszroje“ patalpintu negalima del menkos vietos sziczion privesti.

Musu laikrasztis kreipiasi prie kiekvieno nuoszirdaus Lietuvio ir Žemaczio, dar ne užmirszusio savo praeitinės ir savo tėvu kalbos. Musu laikrasztije koznas ir mokjtas ir nemokjtas, ir bagoczius ir var guzis atras skaitidamas szirdies ramumą; jo mislis susijieszkos kelią, kuriuomi eidamas gales

savo paszalpą atneszti prie atfaisimo giminės ir kalbos. „Irką amziai sugadino, laikas ira sutaiziti“.

„Auszra“ iszeina kas mēnesį kartą (Tilžeje, spaustuveje O.v. Mauderodės) pavizdije knygutes 32—48 pusiu. Prekia rusiszkoje Lietuvoje ir paczioje Rusijoje už metus arba 12 numeriu ira 4 rubliai su nusiutimu uždaritose kuvertose. Prusu Lietuvoje, Vokietijoje ir visose kitose žemese kasztūja už metus 4,50 markiu su nusiutimu po jūstele. (Parubezije givenantieje galėtu Prusu Lietuvoje „Auszrą“ isz siraszidinti atsisiųsindami į parubezį, ir tokiu budu ją gautu už pigesniają prekią—2,25r.). Be to dar visos Vokietijos pasztos priima iszsiraszimus ant triju mēnesiu (triju numeriu) už 1 markį. Jei vienam laikrasztis per brangus, gal' keli į kupetą susidėję parsiraszdinti. Atskiras numeris kasztuoja 35 kapeikas arba 40 pf. su nusiutimu. Apgarsinimai „Auszros“ rēdistėje priimami kasztūja už kozną pusiau dailitą eilutę 10 kap. — 20 pf., laikitofjams pusę tiek.

Bitėnai, geguzio mēnesije 1884.

Auszros rēdistė.

Gromatas, rankraszczius, iszsiraszimus ir piningus priima:

Martinas Jankus,

Bitėnai per Lumpėnus Lompenen, Ost-Preussen

Kokia buvo pasekmė pri duotojo čionais „prospekto“ ir ant kiek jis skaitlių abonentų padaugsino — gerai ne žinoma, bet, regis, tuomet jau ir 3—400 „Auszros“ eksemplorių tik anapus rubeziaus Lietuvos ējo. Apė šitą, rasi, galima butu spėt' iš M. Jankaus laiškų, iš kurių kurių ištraukas čionai paduodmi. Dieną 6 liepinio 1884 m. jis, terp kitų naiviskai, rašo: „Nauja misle arba mastė noriu paleisti tarp broliu. tai visupirmaus prašau Tamstas draugiška pristojma. Noriu i Maskoliu Valdže pra-

šima paleisti kad anie butu širdingi, o leistu 400 Exemploriu „Auszros“ per cenzura i Lietuva, be pasiklausima nenoriu ta dariti. ir dar ne žinau ar Maskoliškai ar Lietuviškai reike parašiti tai prašau visu širdingiausos rodos ar usimoketu tas darbs, ale pamegit butu verta. Jei Maskoliškai reiktu parašiti, tai parašik o atsiusk iki manes o tada aš susiuk i ki vieta, o jei Lietuviškai tai teipjau; žinai mane mažai sugieberti vaika esant ir gal su mana raštu padarity keikiesti o ne žegnone“. Ir kitoje, 18 liepinio rašytoje, gromatoje jis sako: „parašik prašimą i Maskolišką valdže teip lig kad aš prašau gal leistie Meškas 400 Exemploriu per cenzura“. Jog šitokis skaitlius eksemplorių tuomet Lietuvos aiti galėjo, suprantama ir iš to, jog kaip vėliaus matysime — tik per rankas vieno Miglovaros daugiau kaip 100 eks. platinosi. Pastaroje gromatoje M. Jankus, terp kitų, ne užmišta ir savo tariamųjų prie „Auszros“ nuopelnų, apė kuriuos jis ne kartą ir kitur gyrėsi, paminėtie. Apė „Auszros“ kalendorius, iš kurių jis, kaip rodos, gražų skatiką laimėjo, rašydamas, sako: „Kalendorius ant 85 Metu mažesnei Drukavodisiu nesaz žmones baidsi už gerus daiktus mažuma daugiau pininga duoti, juk žinoma kas ne mokitu žmoniū philozopijia. puse mažne išdovanojiau ir dar tūli neikaštas ne sugriža, ale tai neka neisidara „Auszra“ man jau daug brangesne, Šliupas, ateje žmogus neapsiredes tam mažuma taisiau Drabužiu, Kaip paskui Vokietpalaikai nevelije giventi tai vel daviau keleta dcsimtis rubleliu, ir Miksatis praėjusius Metus Ausra gražio skolo palika viska atmokejau vis del Tevines ir save atiduočiau kad gautėiau žinoti Lietuvosius jau pabudusius arba pabusentčius“.

Dr. Basanavičius.
(Pabaiga bus.)

Ar galima susitaikinti S. L. A. su S.L.R.K.A.?

Pagal S. L. A. 18 seimo nutarimą ir paskiaus pagal S. L. A. komisijos atsiszaukimą per laikraszczius (iszimant „Žvaigždę“) kviecziantį S.L.R.—K.A. Komitetą ant susitaikymo, kn. J. V. Kudirka, S. L. R.—K.A. prezidentas, buvo atėjęs pas mane 30 d. berzelio, klausdamas, ko S. L. A. nuo jų reikalauja? Atsakiau, jog asz vienas nieko tvirto negaliu pasakyti be kitų komisijos šnarių, vienok pasakiau, kad pagal seimo nutarimą susitaikinti geruoju ir atiduoti kas kam teisingai priguli — galime, kam turėtumėm suszaukti tam tikrą susiejimą abiejų pusių reprezentantų. Kun. Kudirka atsakė — ant to nesutinkas ir vėliaus pagarsino „Žvaigždėje“, jog jų komitetas nežinąs ko S. L. A. nuo jų reikalauja, nors metų reikalavimus gerai žinojo. Tacziaus artinantės provai, kun. Kudirka, 12 dieną spalinio, telephonu užkvietė mane idant pakvieszcziau Komisijos šnarius ant 16 dienos į Wilkes-Barre, Pa., Redington'o vieszbutį, ant susitaikymo. Suvažiavome: S. L. A. Komisija: M. Valntinaviczius, P. Paseckas ir P. Mikolainis (P. Birsztano nekvietėm). S. L. R.—K. A. Komitetas: kun. Kudirka, kun. Szedvydis, J. Kasulaitis, Ch. Radzevicia ir p. Zemaitis (paskiaus atvyko S. L. A. kasierius T. Pauksztis ir V. Pukas).

Perstaczius S. L. A. reikalavimus, S.L. R.—K. A. Komitetas atsakė negaljs to iszpildyti, nes neturjs nuo seimo tos galės, ir pareikalavo nuo S. L. A. užmokėjimo kasztų ir atsiazakymo nuo czarterio, kaip jų seimas nutaręs kad yra. Pasirodė, jog susitaikymas negalimas — abi pusės nenusileido.

Paskiaus tapo 15 minutų

taikinti
R.K.A.?

seimo nu-
agal S. L.
ikimą per
t. Žvaigž-
R.-K.A.
kymo, kn.
R.-K.A.
tėjus pas
klauda-
jų reika-
g asz vie-
aliu pasa-
jos sąna-
kad pa-
sitaikinti
kas kam
galime,
aukti tam
jų pusių
Kudirka
tinkas ir
Žvaigždė-
s nežinąs
sikalauja,
nus gerai
artinantes
12 die-
u užkvie-
viesciau
16 die-
Pa., Red-
t susitai-
S. L. A.
naviezius,
likolainis
stėm), S.
tas: kun.
vydis, J.
eviczia ir
s atvyko
Pauksz-
A. rei-
A. Ko-
ljs to isz-
no seimo
lavo nuo
o kasztų
czarterio,
iręš kad
usitaiky-
bi pusės
minutų

pertrauka padaryta, pasikalbėjimui nusileisti. Susiejus vėl ir pranesus nusileidimus, S. L. A. nusileido užsimokėti kasztus, o S. L. R.-K. A. teipgi apsiėmė užsimokėti savo kasztus ir pastatė reikalavimą, idant abi pusės atsisakytu nuo czarterio ir išsiimtų kiekviena sau po naują czarterį—su prizadejimu nedaryti viena antraiskerspainių. Apie turto gražinimą nieko nepripažino. Knygomis galėsim apsimainyti tikta: Gramatikas ant Budo Senovės Lietuvių, Europos Istorijos ir kitų pagal vertybę.

S. L. A. Komisija link czarterio pasakė, jog visai netur reikalo apie kitą ir mislyti, ir nieku budu nedaleis kitai organizacijai naudotis savo czarteriu ir peczeczia kaipo ir reikalau savo turto. S. L. R.-K. A. Komitetas pasakė užvesęs provą, idant S. L. A. nesivadiutu jų czarterio vardu ir pertaisysę ant S. L. R.-K. A. vardo, ant ko S. L. A. Komisija atsakė, jog jiems nėra reikalo provos užvesti, kadangi toji jau užvesta ir bus 26 dieną szio mėnesio sudžių perkračinėjama. Ant to S. L. R.-K. A. Komitetas atsakė, jog tai prasidės tikta Court'o sesija po vakacijų, nors Court'as yra prasidėjęs jau 15 rugšėjo.

Teip tai isz pirmo susiejimo taikintis nieko neiszėjo.

Pakalbose, susiejime, p. Radeviczius mus nubarė už neatėjimą ant jų seimo ir nepranesimą savo reikalavimų, nors S. L. A. Komisija buvo nuvykusi į Pittstoną ir su p. Radeviczius kalbėjo ant gatvės. Dyvytis reikia!? Neleido ant salės ir bara kodėl neatėjome! Kun. Kudirka norėjo mus pertikrinti, jog mes „pabėgę“ nuo 16 seimo ir neturime tiesos nieko reikalauti. P. Žemaitis papasakojo apie skyrymąš vienos draugystės Sheandoah, Pa., kur didesnė pusė norėjo permainas draugystėje daryti, o mažesnė pusė

pasilikusi prie czarterio viską nuo didesnės atėmė. Mes jam pritarėme. Klausime, kodėl S. L. R.-K. A. teip greitai, viena diena, pabaigė savo siemą Wilkes-Barre, Pa., atsakė, kam gaiszuoti 3 dienas, jeigu galima tas užbaigti viena diena. (!) J. Kasulaitis norėjo mus pertikrinti, jog mes ant 16 seimo turėjome delegatų isz Thorp, Wis., kur sąnariai nuo 1897 m. nėra nieko mokėję, nors isz Thorp, Wis. nieko nebuvo.

Susiejimas truko nuo 1 iki 3 valandos ir kas ant susiejimo buvo kalbėta, nutarėme palaikyti už oficializką pakalbą ir pagarsinti tai.

Kaip matyt isz viaszai paduoto apraszymo mes geruoju nesusitaikysime, be sudo neapsieisime. P. Mikolainis.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

New Britain, Conn. Gir-dint dusavimus ir praszymus paszelpos musų brolių kentaczių badą ir vargus kalėjimuose ir isztrėmimuose už lietuviszų, kurie savo jaunas dienas praleidžia už geležinių gročių arba szaltos Gudijos isztrėmimuose, — ar-gi neskaudamums szirdies, matant jų tokį padėjimą?! Juk jie kenzia nę už žmogzudybę, nę už kitus kokius blogus darbus, bet už meilę tėvynės, už savo prigimtą kalbą ir platinimą lietuviszkų rasztų; ne vienas isz jų už tokį savo darbavimąsi ir szszia pasaule nelaiku persiskiria! O mes, broliai ir seseris, gyvendami szalyj' liuosybės, ar atjauciam savo brolių kentėjimus ir vargus? Ar prisidedam prie palengvinimo likimo musų vientauczių, persekiojamų per despotizką maskolių valdžią? Juk mes gir-dim kaip jie siunczia skundus ir guodžiasi ant savo persekio-tojų, tai jau per laikraszczius, tai jau szeip per isztikinas ypatas! Ar-gi mes neprisidė-

sim su savo naszles skatikėliu prie jų suszelpimo? Ar gi mes norėtumėm vadintis Lietuvos sunais, jeigu ant persekiojamų brolių žiurėtumėm per pirsztus? Sztai žydai sudėjo daugiaus milijono dolerių, ant nukentėjusių Kiszineve savo viengenczių, per valdzios skerdynę. Macedonieczių, labai mažas skaitlius gyvena czion Suvienytose Valstijose, bet, vienok iszgirde savo brolius žudomus per nelabą Turkijos valdžią, nevien sudėjo jiems keletą tukstauczių dolerių, bet dar pakėlė vieszą protestą priesz Turkiją, iszsiuntinėdami jį Europos vieszpacziams. O mes lietuviai, kiek sudėjom per paskutinį deszimtmėtį nukentėjusiems broliams nors jų daug daugiau yra, neg Kiszineve žydų? Ar pakėlėme kada nors protestą priesz nežmoniszkus valdzios pasielgimus musų mieloje tėvynėj? Ne! Mes tame nepadarome nę deszimtos dalies, ką kiti budami tokiam padėjime daro.

BroLIAI! Laikas pabust isz miego ir pakelt kovą su Lietuvos nevidonais!

Mes-gi, New Britain'o lietuviai, nors trupocziau prisidedame prie suszelpimo kankintinių: susirinkę „Lietuvių Neprigulmingų Ukėsų Kliube“, sumetėm \$3,40, o paskiaus draugai, M. Czeponis ir M. Neimonas, perėjo per lietuvių gyvenimus ir surinko dar \$18,79. Viso labo pasidaro—\$22,19, kuriuos szeip paskirstome: \$10,00—kankintiniams, \$10,00—mokslaeiviams ir \$2,19—Visztaliui. Isztardami vardan tėvynės visiems aukautojams szirdingą aczių, pasiliekam su guodone.

Aukų rinkėjai: M. Neimonas,
M. Czeponis.

(Aukautojų vardai tilps sekancziame num.)

New Haven, Conn. Kaip mums yra miela skaityti laikraszcziuose apie lietuvių dar-

bavimąsi ant tautiszkos dirvos. New Haven'o lietuviai matydami kaip kiti vientaucziai kruta ir jie pradėjo sziek tiek darbuotis. Visupirmu czion susitvėrė kuopa Susiv. Liet. Am., prie kurios isz syk prisiraszė 15 sąnarių. Toliaus, parengė balių su prakalboms, dainoms ir deklamacijoms, kurs atsibuvo 26 d. rugšėjo. Baliaus labai szauiniai nusidavė. Visi sako, kad tokio balius pas mus dar nebuvo. Buvo užkvieisti kalbėtojai: p. J. Tareila ir p. J. Kuzmickas ir dainininkės Waterbury'o. Visų pirmu padainavo p. Juozas Vokietaitis isz Shelton, Conn. „Tautiszką dainą“. Paskiaus kalbėjo p. Tareila, prezidentas S. L. A., nurodydamas reikalingumą ir naudą prigulėti lietuviams prie savo tautiszkos organizacijos. Papasakojo teip-gi labai dailiai apie Lietuvą, musų brangią tėvynę ir apie musų senovės narsingus kunigaikszczius, kurie musų szalį nuo neprietelių gynė, o teipgi priminė ir apie musų brolių sziaūkyksztį padėjimą po valdžia maskolių. Paskui, padainuota buvo lietuviszkos dainelės, per Magdeleną Danisevydziutę ir Petronę Pricevydziutę. Paskui kalbėjo p. Kuzmickas, apie dabartinį padėjimą žmonių darbininkų, kaip jie yra skriaudžiami per kapitalistus. Paskiaus deklamavojo keletą eilių pp. Danisevydziutę ir Pricevydziutę. Ant pabaigos p. Tareila priminė visam susirinkimui, jog geras butų daiktas, kad mes kas nors paaukautumėm ant brolių musų, kankintinių. Czion draugai J. Franckus ir K. Blazaitis perėjo rinkdami aukas ir surinko isz viso \$3,40. Tuos pinigus vienbalsiai aukautojai szeip skiria: \$1,20—kankintiniam, \$1,20—mokslaeiviams ir \$1,00—Visztaliui. Balius visi susirinkusieji buvo užganėdinti, ir, mes, lietuviai New Haven, isztariam

visiems kalbėtojams, dainiuin-
kėms ir lankytojams nuosirdij
— aczių! *Vienas iš draugu.*

Forest City, Pa. Czion
buvo laikytas susirinkimas T.
M. D-tės kuopos, kur buvo
išdalintos sąnariams knygetės
„Eilės Pr. Vaiczaicio“, potam
prisiraszė 4 nauji sąnariai, už-
simokėdami po 60 centų; tei-
pogi buvo paklabinta pau-
kauti nors po kelis centus ant
tautiszkių reikalų ir surinkome
\$2,50, kuriuos szejp-paskirs-
tom: \$1,00 — kankintiniams,
\$1,00 — mokslaeiviams ir 50
centų Viztaliui. Nėra abejo-
nės, kad ir toliaus mūsų vien-
gencziai atsimins apie savo už-
duotį, kurį butinai reikalinga,
t. y. szelpti kankintinius ir į
mokslą einanczius, nes mes
matome, kad mums truksta
mokintų vadovų; tai-gi nesig-
gailėkim sumesti po keletą
centų priešus progai, o maty-
sim kokius vaisius atnesz mu-
sų aukos nuvargintai tautai
kuri iksziolaik buvo beveik
užmiršta, bet per rupestį ke-
lių mūsų apszviestėsių brolių
darbas atkėlimo tėvynės, eina
kas diena pirmyn. *J.J.J.*

Waterbury, Conn. Szven-
to Juozupo parapijos buvo
„fairai“ ant bažnyčios naudos.
Per pirmuosius tris vakarus
žmonių atėjo tiek, kad turėjo
viską sustabdyti — subankru-
tijo. Klebonas matydamas,
jog prastas biznis, 11 spalnio
teikėsi priversti bažnyčios
draugystės apsiimti užbaigti
„fairus“. Draugystės kaipo
ir Cereneuszas po prievarta tai
apsiėmė padaryti, ir pasamdė
Lietuvos Sunų Dr. bedievisz-
ką kapeliją (kurią kn. Sauru-
saitis buvo po kelis kartus iš-
keikęs) ir padarė parodą po
gatves, paskui kurią ėjo mi-
nios žmonių, jog paskui pri-
sigrudo pilna svetainė.

Permainymas „fairų“ ant
draugyszių vardo kunigui nu-
sisekė. Žmonės mat nenorėjo

ant Dievo garbės gerti ir dėlto
išzėjo niekai „business“, todėl
apmainius ant draugyszių
vardo tapo apgauti žmonės ir
Dievas — kad gėrė tai gėrė!
Kun. zok. Saurusaitis (40 n.
„Vienybės“ buvo raszyta, jog
kn. Milukas esti Saurusaicio
vietoje? Red.) žmonių akise
liko nekaltas kaip avinėlis, o
nauda daug didesnė, negu be
gėrymų. *J. Bratulis.*

Philadelphia, Pa. Pas-
mus lietuviai iszsis-kirstę į tris
pulkus: vieni tautieciai—soci-
alistai, antri nepriegulmingi, o
treti tai ponai bajorai, kurių
vadovu yra kn. Kaulakis. Po
bajorų vardų visi tuos ponu-
supranta *lenkai*, kurie nieki
na viską lietuviszką, stengiasi
lenkiszka kalbėti, nieko ne-
skaito ir girtuokliauja. Abel-
nai girtuoklystė stovi ant pir-
mos vietos. Paprastai sabato-
mis szejmininkas susitaręs su
„burdingieriais“ pasirupina
keles baczkutes alaus, paskiaus
pasikviečia „bicziulius“, tulą
muzikantą, ir tokia linksmybė
tėsesi per naktį, nedėlioja, ir
teip iki panedėlio ryto. To
kiems pasakyk apie aukas ant
tautiszkių reikalų, apie skaity-
mą knygų ir laikraszezių, tai
durių netropysi. *A. B.*

Atsakymai.

*St. Kazimiero Draugystei
So. Boston, Mass.* Jusų už-
manytas taikos sudas neatnesz
geidžiamos naudos, kadangi
antroji pusė nieko mums ne
pripažįsta, kaip matote isz pra-
neszimo.

Korespondentams. Viskas
tilps sekancziuose numeriuose.

Balius!

Susiv. L. A. 3 kuopų S. Daukan-
to, Valanczausko ir D.L.K. Vytauto
bus serezoje 28 d. spalnio 1903 m.,
salėje Skating Rink, Plymouth, Pa.,
prasidės 6 valandą vakare ir trauksis
iki 1 val. ryto. Muzika tikrai bus
puiki. Užkviectiam visus pasilinks-
minti.

Komitetas

Reikalai.

Tėvynės Mylėtojų Draugystės.

Nuo tulo laiko lietuviams besidarbuojant tautiszkoje dir-
voje, pavirsztiniai reikalai nors kartais ir neteip lengvai, bet
visgi pasilieka nuveikti. Vienok reikia atminti, kad daugiaus
darbuojantės, daugiaus ir reikalų tautoje atsiranda, kurių nu-
veikimui reikalingos yra didesnės aukos ir tautieciai darbi-
ninkai su pasiszventimu. T. M. D. pasiėmė sau didelį darbą,
kaip tai: iszleisti ir dalinti (platinti) savo tautieciaus knyge-
les. Skaitlinės mums parodo, jog jau yra nemažai darbo pa-
daryta. Atspaudinta net 9 iszleidimai: 1. Keistutis, 2. Or-
leano Mergelė, 3. Lenkai ir Lietuviai, 4. Kelionė Grovo Ky-
burgo Lietuvona, 5. Vanduo ant žemės, 6. Baudžiava Lietu-
voje, 7. Geologija, 8. Kaip sutaisytas žmogaus kunas, ir 9.
Eilės Pr. Vaiczaicio. Visų iszleidimų atspausta po 4500
knygų. Taigi T. M. D. parupino isz viso 40,500 knygų. Isz
tų iszsiųsta į Prusus ir tų jų iszdalinta, kaip pranesza mums
„Varpo“ redakcija, tiek:

Knygos „Tėv. Myl. D-tės“
(1. I 1900 — 20 XI — 1902)

I.

Keistutis (pub. 1899)
Orleano Mergelė (pub. 1899)
Lenkai ir Lietuviai (prad. 1900)
Kelionė Grovo Kyburgo (30 X 00)
Pajauta pabaig (1900)
Vanduo ant žemės (18 XII 1900)
Geologija (22 XII 01)
Baudžiava Lietuvoje (22 XII 01)

atsiųsta	ilko	iszplatinta
1963	1707	256
1506	1209	297
1291	1117	174
1900	1485	415
100	50	50
1887	1185	702
1900	1613	287
1900	1657	243
12447	10023	2424

Taigi aiszku, kad draugystė nuo pat savo užsidėjimo ne-
sza vaisių dėl savo tėvynės. Todėl malonus tautieciai, mēdžiam
jus visus prisidėt prie mūsų pulkelio, o visi daugiaus naudos
padarysime. Teisybė, amerikieciai nuo pat pradžios T.M.D.
kiek iszgalėdami darbuojasi, todėl lietuviams ant džiaugsmo ir
naudos dvasiszkos jau sziek-tiek nuveikta tapo. Rodos, kad
amerikieciai jau sudeda aukas ir isz tų knygas spaudina, tai
kaip malonu butų, kad Prusų lietuviai apsiimtų jas nors isz-
platinti. Juk susitvėrus kuopa lengvai tą darbą galėtų atlikti.
Virszui parodytas knygas buvo apsiėmus ir pradėjus platinti
„Varpo“ redakcija, bet reikiant pridėti prie platinimo daug
darbo, teipgi ir knygų užlaikymo, ant tolesnio laiko atsiasako
nuo to darbo.

Sztai „Varpo“ red. atsiliepinimas:

„Tėvynės Mylėtojų Draugystei“.

Jau praėjo daugiau kaip du metai, kaip mes suėjome į
vienybę su „Tėv. Myl. D-te“). Praktika dviejų metų galė-
jo daug ko mus pamokinti.

Czion mes atkreipsime atydą „Tėv. Myl. D-tė“, pirmiau-
sia ant atlikimo mūsų pareigų sulyg „Tėv. Myl. D-tės“ ir su-
lyg visuomenės.

Isz atskaitos mūsų knygininkės p. M. Z. „Tėv. Myl. D-tė“
gal matyti, kiek iszsiplatino knygų per mus tarpininkystę.
Laikė 1900—1902 metų isz 12,447 egz. iszplatinta per mus
tarpininkystę tiktai 2,424 egz. t. y. maziau kaip 5-ta dalis vi-

*) Zr. „Uk-ą“ 1900 N 8.

sų mums atsiųstų knygų (19%). Daugiausia išsiplatino knygių „Vanduo ant žemės“ ir „Kelionė grovo Kyburgo“, bet ir tai tik dėlto, kad tos knygelės buvo duotos kaip priedai „Ukininko“ ir „Naujiųjų“ skaitytojams. O kitos knygos jau gana senai guli: „Keistutis“ ir „Orleano Mergele“ — daugiau kaip 3 metai, „Lenkai ir Lietuviai“ — mažne 3 metai, „Vanduo ant žemės“ — daugiau kaip 2 metai....

Dėlko teip mažai knygų „Tėv. Myl. D-tės“ tapo išplatinta, tai nė ne dyvai, ir nieks nesistebės pažinęs sąlygas mus kultūriszko ir politiszko gyvenimo.

Pirmiausia reikia atsiminti, kad pas mus apskritai labai mažai knygų išsiplatina, o ypatingai knygų svetiszko turinio.

Kaip platinasi mus knygos galima persiliudyti iš to, kad 1901 m. mus parduota knygų tik už 195 mk. 95 fen. (apie 95 rub. — apie \$47). Kiek knygų iš viso buvo parduota atskaitos pas mus nėra, bet jeigu daleisti, kad 1 knygutė buvo pardavinėjama vidutiniškai po 10 fen., tai but buvę parduota tik apie 2,000 knyguczių. O mus knygų 1901 m. buvo sulyginant, gana daug — 36 išleidimai!

Zinoma, butų buvę galima išplatinti daugiau knygų, jeigu but dalinta knygas akių plotu, jeigu but davinėta kam reik ir kam nereik. Bet to mes nedarėme nė su savo nė su „Tėv. Myl. D-tės“ knygomis, nėra žinome, kad skaito tik tie, ką jaučia reikalą skaityti, kurie trokšta skaitymų.

Beto mažas išsiplatėnimas „Tėv. Myl. D-tės“ knygų daug priguli ir nuo paties knygų turinio: Iš visų „Tėv. Myl. D-tės“ knygų tinka žmonėms pasiskaityti vos tik viena „Vanduo ant žemės“... Sunkiai yra suprantamos: „Lenkai ir Lietuviai“, „Geologija“, „Grovo Kyburgo kelionė Lietuvona“. Kitos gi knygos („Keistutis“, „Orleano Mergele“, „Baudžiava Lietuvoje“) dar sunkiaus suprantamos.

Ant galo reikia užtėmyti, kad turi ne mažą svarbumą ir sąlygos prekystės. Kad gerai eitų knygų platinimas, tai reikia kad butų organizavota knygų prekystė, kad butų įvesta tam tikra tvarka, kad butų tam tikri žmonės, pažintis, kad butų organizuotas knygų gabenimas ir tt. O to iksziol pas mus nebuvo, o ir dabar dar daug ką reikia atlikti.

„Tėv. Myl. D-tės“ knygos buvo platinamos teip kaip buvo minėta „Uk-e“ 1900 m. N. 8, t. y. ne per knygeszius, bet daugiausia per mus isztikimus žmones.

Ar kas nors but galėjęs daugiau išplatinti „Tėv. Myl. D-tės“ knygų (dvasioje § 6), negu mes, sunku žinoti, bet mes turime prisipažinti, kad atlikimas to darbo padarė mums daug baldos, daug sugaiszties, dagi apmaudo.

Kitiems, matyt, svarbiausiu daiktu iszrodo knygų spaudinimas, iszleidimas. O tuo tarpu tai yra tik pradžia darbo! Skaitytojai neateina į iszleistuvę knygų pasiimt, bet reikia jiems ne tik praneszt apie iszleidimą kokios knygos, bet dagi juos villiot prie skaitymo, ragint; ezia reikalingi agentai, isztikimi žmonės, (kodėl apleisti knygesziiai? Red.) reikalinga krautuvė, ekspedicija, knygų užraszinėjimas ir tt. Žodžiu sakant, reikalinga tam tikra organizacija, tam tikras darbo padalinimas. Jei szits darbas yra papius Amerikoje, tai juo jis yra painus mums, prie mus gyvenimo sąlygų.

Teko mums patirti isz isztikimo szaltinio, kad latviams socialdemokratams, kurių tėvynė yra netoliese nuo sienos, parsigabenimas (transportai) knygų isz užsienio į Latviją kasztuoja dusy k brangiau negu jų atspaudinimas. Slaptoms Mas-

kolijos organizacijoms knygų gabenimas kasztuoja da brangiau.

Jeigu daleisti, kad pas mus knygų gabenimas kasztuoja tiek jau kiek jų atspaudinimas, tai „Tėv. Myl. D-tė“ norėdama elgtis pagal § 6 savo statuto turėtu prikiszti da antra tiek pinigų, kiek ji yra iszleidus, bespaudindama knygas.

Iksziol mes siųsdamr knygas transportuose dėdavome su savomsioms ir „Tėv. Myl. D-tės“ knygas, bet dabar daugiaus to nebedarysime, nes mus varžo § 6 „Tėv. Myl. D-tės“ statuto.

Bet ne tik platinimas nėra galimas be mus aukų, reik padėt daug triuso priimant knygas į savo globą; reik priimti knygas nuo gelezinkelio, reik jas sukrauti, užziurėti, vesti knygas užraszinėjant, ir ant galo prikiszti dar savo skatiko. Pabaigoje 1900 m. knygos „Vanduo tapo iszsiųstos „Tėv. Myl. D-tės“ tokiu budu, kad mums reikėjo primokėt 33, mk. 85 fen., ir „Tėv. Myl. D-tė“ nesirupino atsisteisti ir nė neiszaisztkino priezasezių tokio pasielgimo. Isz viso mums reikėjo primokėt 53 mk. 89 fen. Berods 35, 80 mk. grįžo, bet jas sugražino mums ne „Tėv. Myl. D-tė“, bet reikėjo jos vardu praszyt pinigų, negalint nė jokio dokumento parodyt, kad tie pinigai turi but mums atiduoti. 18, 09 mk. „Tėv. Myl. D-tės“ dar lygsziol nesugražinta.

Pasiremdami ant to, kas augszciaus pasakyta, mes nuo szio laiko atsisakome vesti „Tėv. Myl. D-tės“ reikalus, t. y. atsisakome priiminėti nuo „Tėv. Myl. D-tės“ knygas ir platininti jas dvasioje § 6 jos statuto. Mes galėtume priimti „Tėv. Myl. D-tės“ knygas, bet tik kaip auką ant apszvietimo reikalų, t. y. ant tokių sąlygų, kaip yra užmanyta centraliszko „Tėv. Myl. D-tės“ komiteto „Vienybėje Liet.“ 1902 m. N. 42 ir kaip daro „Kudirkos Izdas“ ir Skotijos „Szviesos D-tė“. Tik prie tokių sąlygų mes jausimies laisvi ir gal naudingiau galėsime darbuotis. „Varpo“ ir „Ukininko“ redakcija

15. 5. 03. M. Saunus, knygininkė.

„Varpo“ redakcija savo atsiliepime nurodo, kad ją varžo § 6 įstatų, pagal kurį jie niekaip negali pasiszvėsti dėl labo tėvynės — praplatinti T. M. D. knygių.

Pinigai, apie kuriuos raszo jog jiems T. M. D. nenori atmokėti 18, 09 mk., yra jau atmokėti. Dėlko pirmiaus buvę T. M. D. komitetas neiszsmokėjo, tai man nėra žinoma; mes atmokejom tuojuo po gavimo atskaitos.

Jei Amerikos lietuviai atsisakytų nuo dėjimo aukų ant atspaudinimo knygių, kaip Prusų lietuviai kratosi nuo jų praplatinimo, tai kas mums tada padėtų?

Broliai lietuviai! nereikia mums iszskalbėjimų ir atsisakymų nuo tėvynėi paskirtų darbų; tebun kiekvieno pareiga, kuom iszgalint su pasiszventimu dėl jos tarnauti.

Jonas Tareila.

Pittston, Pa. Spalnio 1 d. pagal pagarsinimą atsibuvo balius ir laimėjimas ziedo leidžiamas per vietinę kuopą ant naudos T. M. D. Kadangi laike balius nebuvo galima visą reikalą suvesti į tvarką, tai laimėjimas ziedo tapo atidėtas ant 2 d. spalnio. Laimėjimas atsibuvo toje paezioje, p. J. Andriuszio, svetainėje 7 val. vakare. Laimę lėmė dvi jaunos lietuvaitės: Marė Klimiutė ir Ona Jancevyziutė. Laimėjimas puolė ant No. 124, kuris buvo parduotas J. M. Gachan (airiui) isz Pittston, Pa. Pelnas balius ir laimėjimo ziedo buvo sekantis:

Už tikietus surinkta \$5400
Ant balius surinkta \$98,85
Viso \$152,85

Ukė	Išplatinta
1707	256
1209	297
1117	174
1485	415
50	50
1185	702
1613	287
1657	243
10023	2424

Išmokėta už svetainę, gėrymus, muziką, spaudą ir tt. \$81,51
Už žiedą \$10,00

Viso \$91,51

Lieka grynų pinigų \$61,34

Likusius pinigus paskiriame sekancijai: \$50,00 naudai T. M. D., \$10,00 „Ausrai“ dėl besimokinančios jaunuomenės, ir \$1,34 paliekam ant kuopos reikalų. Ant galo laikome už priderystę ištartą szirdingą aczių visiems geros valios lietuviams, dalivavusiems ant baliaus, ypatingai žiuponėm Matusevycienei už suteikimą ragaiszio ir lietuviszko surio, žiuponaitei Matusevyciutei už patarnavimą laike baliaus, ir p. J. Lazauckui bei kitiems tautiečiams isz Pittsburgo už pasidarbavimą pardavime tiktietų. Laimėtam žiede tapo įspaustos raidės T. M. D. L. of A. Vardan T. M. D. kuopos.

V. Pukas, M. Toluba, J. Kazakevyczia.

Mahanoy City, Pa. Pagal nurodymą Dr. Želvienės, mūsų T.M.D. kuopa pritaria, idant urėdavimo laikas T. M. D. centraliszku virszininkų prasidėtu nuo naujų metų. Rasztininku T.M.D. perstatom T. Astramską, o literatizsko komiteto sąnariu kn. J. Zebij. Sekr. A. B. Strimaitis.

Reikale rinkimo virszininkų T. M. D.

Guodotinos T. M. D. kuopos rinkdamos virszininkus į centralizšką komitetą malonės podraug rinkti ir kasierių. Asz jau pereituose rinkimuose tikėjau si pasiliuosuoti nuo tarnystos, bet tada draugystė atsisakė rinkti naują kasierių ir prizadėjo ant szio rudenio rinkimų tą padaryti. Taigi tikiu kad draugystė savo prizadus iszpildys ir szjmet manę paliuosuos, juk jau 5 metų vertėtu pakakti. Kodėl negali ir kitas nors metų patarnauti? Jei galėcziau asz neatsisakycziau ir ilgiau tarnauti, bet szjdiendieniai reikalai man to nedaleidžia: asz turin daugiau darbo negu atlikti galiu; daugybė mano svarbių reikalų liekasi neatliktais ir atgabena iszkadą „business'e“, vien per neuztekimą ant visko laiko. Taigi toliaus tarnauti jokiu budu negaliu ir meldžiu paguodotu kuopų nuo szjų rinkimų paliuosuoti manę nuo tarnystos. Meldžiu nepamisllyti kad atsisakydamas nuo kasierystės atsisakau ir nuo draugystės; asz į draugystę prigulėsiu ir gal nebudamas jos virszininku galėsiu daugiau jai gero padaryti negu su lyg sziol kad galėčiau. A. Olszevskis.

Pasidėkavodams Bostono Tėv. Myl. D. kuopai už perstatyma manę Centr. sekretorium ir ant toliaus, asz atsisakau nuo tojo urėdo, nes mano dabartinis užsiėmimas sulauko nuo tobulo atlikimo Draugystės reikalų. Asz buvau rinktas tiktai ant vienų metų ir dėlto garbingos kuopos teiks iszsirinkti kitą.

Tėv. Myl. Dr. Sekretorius V. Martiszius.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujai prisirasz prie Susivienijimo Liet. Am.

Glen Lyon, Pa. 24 kuopa
Jonas Geizauckas
Elzė Geizauckienė
Teofilia Szerkuvienė.
Brooklyn, N. Y. 83 kuopa
Jonas Almonaitis.
Throop, Pa. 76 kuopa
Juozas Girdžiunas.
Barbė Girdžiunienė
Simas Matukonis
Juozas Kutas
Jonas Sartanaviczius.

Marė Sartanaviczienė
Antanas Lipczius
Antanina Matukonienė
Magdė Stulpinienė.
Exeter Borough, Pa. 81 kuopa
Antanas Skirkeviczius.
Meriden, Conn. 49 kuopa
Kazys Liutkeviczius
Andrius M. Szatas
Matjoszius Szatas.
Viso yra Susiv. L. A. sąnarių 3317.
T. Astramskas,
119 Wharton str.
Philadelphia, Pa.

Isz visur.

Peterburge paskutiniame laike nuspręsta tapo uztraukti paskolos apie 96,000,000 rublių: ta paskola pareis tiktai ant Petropilės gyventojų, kadangi ji reikalinga dėl įvedimo mieste nekurių pagerinimų kaip tai kanalizacijos ir kitų dalykų. Ant petropiliczio gyventojų iszpuls iszmokėjimo 76 rubliai skolos, per tam ypatingus mokesčius ir muitus.

Gomelij, Mogiljavos gubernatorius Klingenbergis—garsus Kraziečių budelis,—po įvykusių neseniai žydų musztynių, suszaukęs žydus pasakė jiems pamokslą, kuris skamba maž-daug teip: „Asz czion pribuvau iszmintinai dėl jusų. Gailiuosiu nelaimingų aukų(!) . . . . . Bet... niekas tam nekaltas, kaip tik jus patįs. Tai pasekmės jusų social-demokratizskos draugystės „Bund!“ Kas platina socializmą gimnazijose? Žydai!—Kas neguodo ja valdzios urėdninkų, ne vien žemesnių, bet ir augsztesnių? Žydai! Visur ir visuomet žydai pasirodo neisztikimais ir neramiais. Sze turite paveikslą: anđien ant gatvės užvažiavo ant mano paczius su dvarcziau! Kas? Žydas!—Gimnazistas eina gatve tiesiai priesz mane, su popierosu dantyse ir man nesiklonioja. Kas toks? Žydas!—Mergina, studentė, eidama užkliudė su alkune mano paczia, kuriai patėmyjus dėlko nepersipraszė, atsako: „nepasergejau!“ Ir vėl. Kas tokia?... Žydelka! Žodžiu sakant, kur tik pasisuksi, sutiksi nedorus žydų pasiėlgimus ir neisztikimumą valdziai ir tt.“ Isz tos kalbos matyti, kaip Klingenbergis isztroszkes žydų kraujo. Kad jis kraują mėgsta lakt, tai jau lietuviui labai gerai atmena jo darbus Kraziuose, kuriuos atminus padreba szirdis.

Maskolijos valdzia iszleido naujus padavadyjimus prietikiuose darbdavių su samdiuinikais. Pagal tų tiesų, kiekvienas darbdavys, tur tiesą nutraukt nuo darbininko dvigubai isz algos, už kiekvieną apleistą darbo dieną be daleidimo darbininko. Tokiu budu darbininkas tapo parduotas darbdaviui su duszia ir kunu. Svarbiausiuose savo reikaluose, jis neturės tiesos atsiliuosuoti be bausmės nuo darbo, jeigu upas darbdavio bus prieszais jo norą. Teipgi kiekvienas bus baudžiamas, (jau tiesiok per valdzia) kurs viliotų nuo darbdavio darbininką. Tokiu budu, jeigu draugai susitarę norėtu pasitraukt kur ant uzdarbių, o isz jų vienas butų jau darbdavio naguose—negalėtu, nes butų abu baudžiami: viens nuo darbdavio už atsitraukimą nuo darbo, antras nuo valdzios už viliokybę.

Plocko, Lenkijoje, gubernatorius iszleido paliepiimą, kuriame asztiausiai prisako saviniakams vieszbuczių, svetainių ir tt. pritaisyti prie durių skambalą su užraszu: „dvornik“ (sargas), ir kad kiekvienas keleivis ar sveczias turi visupirmu su sargu pasimatyt ir parodyt jam savo pasą liudyjantį nepavojingumą ypatos. Sargai gi jau nuo seniaus tapo užtvirtinami nuo policijos. Tokiu budu, Maskolijoje, kiekviena skylė bus pripildyta sznipsais ir policijantais.

Maskoliai isz eilės atiminėja armėnų bažnyčių turtus. 12 spalinio policija užpuolė ant katedros Nakiczevan, ant Kaukazo, kurią žmonės iszvaikė. Isz tos kalbos matyti, kaip tiktai kazokai atlekę sumuszė ir suzeidė daugelį žmonių.

Arorizskose salose nuskendo amerikonzskas žvejų laivas „Joseph Mauta“ su 15 juriininkų, pas salą Rico.

Nuodeme.

Žmogau, tu tiki kaip į Dievą su baime
Sventaja, kad kalte, kurią padarai,
Suardo akimirksnyj amžiną laimę
Augštybei — ir ji apsimaudžia už tai?
Ir tampa prieš kaltininką uždarytos
Su didžiu trenksmu šventos durys dangaus,
O pragaro durys, aklai užrakintos,
Prieš nenusikalsiant jam — verias tuojaus.
Tiki tu į Dievo apmaudžią rustybę,
Jo trokštančią širdį pagiežos nuožmios,
Į kaltes biaurių pasekmių šią baisybę;
Bet argi svarstei, kiek tame yr' doros,
Teisybės? Ir kasgi tas būtų per Dievas,
Kurįjį galėtų įrustyt žmogus?
(Jis valią turėtų ant Dievo). Koks tėvas —
Kuris, apsimaudęs, žudintų vaikus?
Jei būtų žmogus tokio žemo dorumo,
Kaip tu, esant savąjį Dievą, meni,
Tai jis but apskelbtas kaipo pilnas nuožmumo.
O ne, jog Dievs toks yr' — tikėt negali!
Dievs savo esybėj negali turėti
Laukinio žmogaus pageidimų nuožmių;
Su žeidžiančioms rankoms negal palytėti
Žmogus amžinai jo gyvųjų tiesų.
Prieš Dievą nēr kaltės, kaipo nēr teiposgi
Bandimo dangaus, tik yra nuodēmė
Prieš savę ir artymą savo ir jos-gi
Patsai branduolys — ardyms laimės. Jijė
Tikrai žmogaus veislei yra pavojinga,
Nes griauja jos laimę. Dėlei to žmogus,
Paskirdamas nuodėmei sargą galingą,
Augštybę, priskaitė jai tokius vaisius:
Jog sukeliant nuožmią augštybės rustybę,
Užtraukianti prakeiksmą jos ant žmogaus;
Tuom tarp nuodēmė tiktai ardo ramybę
Pasaulės, nelytint ramybės dangaus.
Jei paiks žmogus keliu tuomi nežengia,
Kurįjį, esybę jo tveriant, gamta
Jieškotiesi laimei šventajai parengia,
Ar artymui su neteisinga ranka
Išplėšia jis laimę: už kalnę nubaudžia —
Ar jojo paties nemarkši prigimtis,
Atolinus laimę, ar smugį kalts jaučia,
Kuris nuo draugijos nelenkiamai kris.
Begrįaujantės laimę, nėra ką tikėti
Žmonėms, kad juos Dievas už tai ims kankint
Pasaulėj šioje ar po myriui: pradėti
Reik savo ir artymo laimę brangint.

Bedievis.

Aukos kankintiniams.	
Seymour, Conn. per vestuvež Andriaus Mankaucko svečiai paaukavo:	
J. Bagdonas	25
A. Pauža	25
K. Zienius	25
J. Kumetis	25
K. Lenceviczius	25
J. Pauža	15
M. Kleiza	15
A. Mankauckas	15
J. Tamosziuniute	15

J. Karinauckas	10	Forest City, Pa. lietuvių au-	
K. Leikauckas	10	kcs	1.00
K. Urbanavicius	10		Buvo \$2.50
K. Urbanaviciene	10		Viso \$5.20
Isz Waterbury, Conn.			
J. Franckus	10		
S. Jakaviczia	25	New Haven, Conn. lietuvių	
J. Cvirka	10	aukos	1.00
A. Graves	10	Forest City, Pa. lietuvių au-	
V. Paseckas	10	kcs	50
J. Ulonas	10		Buvo \$20.84
K. Blazaitis	10		Sykiu \$22.34
J. Galinius	10		
Konstancija Galinienė	10		
J. Tareila	10		
J. Kuzmickas	10		

Viso \$1.25

Isz tų nusitraukia 50 ct. mokslaeiviams.

Isz Forest City, Pa.	
J. Gulbins	50
J. Jucevyczia	50
J. Juozupaitis	50
J. Juozupaitis	50
V. Dzikas	10
M. Tula	10
M. Kazlauckas	10
V. Jancozaitis	10
V. Jucevyczia	05
A. Dzikas	05

Viso \$2.50.

Isz tų nusitraukia \$1.00 mokslaeiviams ir 50 ct. Vizstaliui.

Isz Hazleton, Pa.	
J. Matonis	25
A. Rauliczkiene	05
M. Matoniute	05
T. Kupstas	10
E. Kupseziute	05
A. Kazlauckas	10
J. Januszonis	15
J. Zakas	05
K. Rudis	05
J. Razanauckas	10
J. Czupkevyczius	10
J. Kasparavicius	10
I. Degutis	10
O. Degutienė	15
J. Zvirblis	10
V. Maslauckas	25
A. Remeikis	1.00

\$1.70

Isz tų nusitraukė 5 ct. prisiuntimui —

\$1.65

Buvo \$113.52

A. Olszevskis, Kank. Komiteto kasierius prisiuntė \$519.43

Viso \$639.80

Aukos mokslaeiviams.

New Haven, Conn. lietuvių aukos	1.20
Waterbury, Conn. lietuvių aukos	50

Forest City, Pa. lietuvių au-
kcs 1.00
Buvo \$2.50
Viso \$5.20

Aukos A. Vizstaliui.

New Haven, Conn. lietuvių
aukos 1.00
Forest City, Pa. lietuvių au-
kcs 50
Buvo \$20.84
Sykiu \$22.34

Naujas Kalendorius
1904 metams.

Su daugeliu moksliszku
ir naudingų skaitymų, ži-
nių ir su daugeliu paveik-
slų — viso 38 — gaunamas
„Vienybės“ iszleistuvėje
su prisiuntimu už 25 cen.

ADRESA REIK TEIP RASZTYTI:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Puikių popierų

gromatoms rasztyti, puikiausios ma-
dos, kokių niekur negausite, iszžejo
isz po spaudos, kurių tuzinas su ko-
pertsais kasztuoja tik 25 ct. Kas
pirks už \$1.00, gaus puikią dovaną.
Raszant su bent koku reikalu, visa-
dos reik įdėti už 2 ct. marķę dėl at-
sakymo. Adresuoti reikia teip:

J. Smith

Box 273 Conway, Mass.

2-ras Didelis Balius!

Draugystės Szv. Jurgio bus Seredoje
28 dieną Spalnio (October) 1903 m.
priesz J. Mitchell'io dieną, salėje J.
Williams'o, Luzerne, Pa. Prasideš
7-tą valandą vakare. Muzika bus
net isz Vizstyczio. Taigi užpraszo-
me visus lietuvius ir lietuvaites, kaip
vietinius teip ir isz visos apielinkės
pasilinksminti. TIKIETAS 25c.

Komitetas.

BALIUS!

Blaiyvstės draugystės Sz.Kazimie-
ro Kareiviu, atsibus 28 d. Lapkri-
czio 1903 m., salėje Fr. Barrett,
Wanamie, Pa. Prasideš 6 val. va-
kare. Muzika bus nuo nuo puikiau-
sia. Užkviecziam visus lietuvius ir
lietuvaites, kaip vietinius teip ir isz
apielinkės pasilinksminti. Įeiga 25c.

Komitetas.

Lietuviu tauta

senojeje ir sziadien.

Parašė J. Šliupas, M. D.

(Taša.)

Pontas.

Pontu senovės Graikai vadino žemę šiaur-ryčiuose Mažosios Azijos, susiduriančią su Pontos Euxeinos—nuo ko ir vardas kilo—ir besitęsiančią nuo upės Halys vakaruose iki rubežių Kolchies ir Armėnijos rytuose. Pietiniu rubežiumi buvo kalnynai Anti-Tauro ir Paryadrės, teip kad šalis maž-daug atsako šiadykštiesiems pašalikams Trebizondo ir Siwas. Į rytus ir pietus Pontas yra kalnuotas, bet išilgai pajurį randasi didelės ir derlios platumos, kuriose senovėje, ir teip-pat šiadien užderia javai, vaisiai ir sienojai. Anot Strabono, žverienos teip-gi buvę pilnai. Bičių veisimas buvo labai mylimas, ir medus bei vaškas buvo svarbiais dalykais pirklybai. Geležis buvo pirmutine nauge.

Kaslink senoviškų gyventojų Ponto, mažai aš težinau iš ethnologiškos pusės; tačiau ten gyveno tulos gentės, kurios giminiavosi su Phrygais ir su Bithynais. Graikų naujokynai klestėjo pajuriuose nuo 7-to šimtmečio prieš Kr. g., ir nebuvo be įtekmės ant viduzemiečių, nors nežinome, kaip toli ta įtekmė siekusi yra. Senovėje ten gyveno didokas skaitlius genčių, nepriegulmingų, nors nusilenkiančių prieš Persijos karalius, kurių valdžią reprezentavojo paveldėtinis satrapas, prigulintis prie karališkos šeimos Persijos. Darejas Hystaspis buvo Kapadokiją pavadęs į tėvonišką lėną Otanui, vienam iš 7 suokalbininkų, ainiui senovės karalių Kapadokijos; veliaus satrapai, kilę nuo Otano, ją valdė iki 363 m. Vienas iš tokių satrapų, Ariobarzanės, pamušdamas tulas Pontiškes gentes, 363 m. pirm Kr. g., karaliaujant Artakserksui I, padėjo pamatą dėl nepriegulmingos viešpatystės. Aplink 337 m. Mithridatės II, pasinaudodamas iš civiliškos maišaties mirus Aleksandrai Didžiam, padidino savo valdynes¹⁾; bet didžiausiu iš šitų Pontiškių sultonų, ir vienas iš smarkiausių neprietelių dėl Romėnų rytuose, buvo *Mithridatės V*, Eupator arba Didis (120-64). Mažai težinome apie jo jaunystę. Tur-but jis tapė tėvo įpėdiniu aplink 120 m. pirm Kr. g., dar 13 metų senas, ir veikiai potam (112-105), jis pamušo gentes, susiduriančias

1) *Mithridatės II* (302-286) įgyjo dalį Kapadokijos ir Paphlagonijos ir susiderino su Graikais Heraklejos Pontikos 201 m. prieš Seleuką.

Ariobošanes II (266-245) su pagelba Gallų atmušo antpuolį Ptolemajo, (Euergeto?), bet veliaus vedė ginčus su ta razbajaujančia gente.

Mithridatės III (245-190) apsigėdė su sesere Seleuko Kallinyko ir gavo į kraitį provinciją Phrygijos. 220 m. jis kirtosi su Sinope, kuriai gelbėjo Rhodiškiai. Jo dukters ištektėjo—viena, Laodikė, už Antiocho Didžio, o kita už Achajo. Prieš Seleuką Kallinyką jis rėmė Antiochą Hierax, ir syki jis švogeriui iškirto į 20.000 kareivių.

Pharnakės I (190-160) užėmė Sinopę 183 m. ir padarė savo sostapylę. 181 m. jis antpuolė Paphlagoniją, išvijo karalių Morzes ar Morzias, ir įsigrudo į Kapadokiją bei Galatiją, karėje su Eumeniu Pergamo; 179 m. turėjo išduoti visus užkariavimus.

Mithridatės IV (160-120) „Euergetas“ rėmė Attalių II Pergamo jo karėse prieš Prusią II Bithynijos 154 m. Gelbėjo Romėnus trečioji prusikoj karėje 150—146 m. ir karėje prieš Aristonyką 131 m., ir todėl įgijo didesnę Phrygiją kaip atlyginimą. 120 m. jo dvarionys Sinopėje susikalbėję užmušė jį.

su Euxeinu, siekiant iki Chersonesus Taurica (Krimui), ir kada mirė Parysatis, priglaudė karalystę Bosforo prie savų valdynių. Pavydumas Romėnų, ir jo paties garbgodumas, dabar pakuzdeno jam užpulti ant Kappadokijos ir Bithynijos, bet baimė delei galingumo didesės Romėnų respublikos priverė jį sugražinti užvajavones. Pirmąją Mithridatiškę karę pradėjo karalius Bithynijos, 88 m. pirm Kr. g., kurs, pakurstomas Romėnų, įsigriovė į Pontą. Mithridatės nusiuntė pasiuntinį į Romą dėl pasiskundimų, bet tas sugrįžo namon su abejotinu atsakymu. Mithridatės tuojau pradėjo karę, ir jo generolai po keliskart sumušo Azijatiškus kareivius Romėnų, ir jisai pats pasiėmė Bithyniją, Kappadokiją, Phrygiją, ir Romėnų žemes Mažojeje Azijoje, kurios gyventojai jį sveikino kaip išvaduotoją. Jam liepiant, įvyko didelės skerdynės Romėnų, kuriose, anot vieno, 80.000, o anot kitų, 150.000 tapė nugalabyta. Jis pasiuntė tris galingas armijas gelbėti Graikams jų maište, bet nepasekmingi mušiai pas Chaironeją ir Orehomeną sulamdė jo galybę toje šalyje. Teip-pat iš Pergamo jis tapė išvytas, 85 m. pirm Kr. g., per Flavių Fimbria, ir priverstas buvo derintiesi su Sulla, atiduoti visas užvajavones Azijoje, pavesti 70 kariškų laivų Romėnams, ir užmokėti 2.000 talentų. Užsivarinėjimai Romėnų legato Murėnos buvo priežastimi antrosios Mithridatiškės karės, 83 m. pirm Kr. g. Mithridatui su visu sekėsi toje karėje, tačiau taika įvyko ant status quo, 81 m. pirm Kr. g. Tačiau Mithridatės jautė, kad tai buvo tiktai sudėjimu ginklų, ir todėl rengėsi į trečią karę, susitelkęs su Tigranu, karaliumi Armėnijos, teip-gi galingu monarchu Azijoje. Tigranės paglemžė Kappadokiją 76 m. pirm Kr. g., o Mithridatės 74 m. įsiveržė į Bithyniją, pradėdamas trečiąją Mithridatiškę karę. Mithridatės susitelkė teipgi su Sertoriumi, ir gavo pagalbą Romėnų officierius iš Marius partijos, kurie mustravojo jo armiją pagal Romėnų būdą. Rods iš pradžių Mithridato ginklui sekėsi neblogai: jis įveikė Cottą, paėmė Herakleją Pontiką; bet veliaus Romėnų konsulis Tukullius sumušęs pas Kabėirą priverė jį bėgti pas Tigravą, 72 m. pirm Kr. g. Potam Lukullius apveikė Pontą, pamušo Tigraną, 69 m. pirm Kr. g. Tačiau Tigranocertą, ir abudu—Tigraną ir Mithridatą—pas Artaxatą, 68 m. Tačiau Mithridatės sumušęs Fabių, potam Triarių atgal atgavo valdymą Ponto 67 m.

Karei neužgestant per tulą laiką, Krėjus Pompėjus užbaigė darbą Tukulliaus, 66 m. pirm Kr. g., parveikdamas Mithridatą palei Euphratą, ir privesdamas jį su kariumene atitraukti į Bosforą. Čion jo neklumpanti dvasė rengė naują atkerštą, kurį tačiau papainiojo maištas jo sunaus Pharnako, kurs apgulo jį Pantikapejume. Manydamas, kad jo reikalas dingęs yra, Mithridatės pats sau gyvatą atėmė 63 m. pirm Kr. g. Mithridatės buvo tikru tytiečių despotu, tačiau buvo labai gabus, trivolnas ir energiškas. Jam nenusisekė ne dėl jo trukumų kaipo generolo, bet dėl neįgalėjimo turėti ir pamokinti armiją, galėjusią imtiesi su Romėnų legijonais, ir jo taktika bėgyje trečiosios Mithridatiškės karės aiškiai parodo jo persikanojimą tame dalyke. Jis buvo įgyjęs Graikišką pamokinimą Sinopėje, mokėjo kalbėti 25 liezuvius ir tarmes, ir labai mylėjo dailas, kaip matyt iš jo rankiaus paveikslų, statuvų ir rašytų brangakmenių. Anot Romėnų, jis buvęs vienu iš baisiausių priešgynų, kokius jie buvo kuomet—nors užtikė, ir žinia apie jo pasisekimus platino išgastį tarpe jų:

Apveikus Pompėjui šitą patentatą, 65 m. vakarinė dalis Ponto tapė pridėta prie Bithynijos, o likusias dalis išsidalino susiediškai valdymierai. Vėliaus, anukas Mithridato, Polėmon, tapė apšauktas monarchu vidurinės dalies Ponto; bet cėsoriaujant Nėronui, tatai iš valnos valios tapė pavesta Romėnų cėsoriui, tapė Romėnų provincija, ir vadinosi Pontus Polemoniacus. Valdant Konstantinui šalis tapė naujai padalinta. Vyriausieji miestai senovės Ponto buvo: Amisus, Polemonium, Pharnacia, Kerasus, Trapezus, Apsarus, Kabeira ir Neocae-sarea.

Bosporo (Vašporių) karalystė.

Vardu Kommerių Bosporo senovės gyventojai vadino prataką Kaffos, vadinamą teip-gi prataka Jėnikalės arba Thėodosijos. Šalis po abiem pusėm Kimmarių Bosporo, senovės laikuose, susitaisė į karalystę Bosporo, kuri tapė įsteigta 502 m. pirm Kr. g. Toji karalystė pasididino 393 m. išilgai Azijatišką pajurį, ir Thėodosija prie jos tapė pridėta 360 m. 1) karalystė tapė priversta mokėti duonį, pastoti tribulariška, Skythams 390 m., o 116 m. Mithridatei, karalius Ponto, parveikė Skythus, ir pasodino savo sunų, Macharės, ant sosto Bosporo. Mirus Macharui, ir potam Mithridatui, Romėnai pavėdė šalį, 63 m. pirm Kr. g., Pharnakui, antram Mithridato sunui, ir kada tasai tapė nugalabintas, keletui princų, kurie nudavė esą ainiais Mithridato. Kada galiaus šeimyna buvo galutinai išgesusi, tad pradžioje I-mo amžiaus po Kr. g. Bosporą užėmė sarmatiška gentė — Aspurgai, kurie buvo gyvenę tarp Azovo marės ir Kaukazo. Sauromatas ir Reskuporidas esą laimėję Romėnų malonę, nusilenkdami kaipo vasalai Romos cėsoriams, bet kada cėsorystėje kilo laikai netvarkos, 259 m. po Kr. g. Sarmatai pastojo nepriegulmingais valdymierais karalystės, iki ją pasisavino gyventojai Chersonėzo 344 m.

Išsidanginus Ostro-gothams, Uturgurai gyveno po abiem pusėm Azovo marės ir rytinėje dalyje Krimo. Pietuose, apart chersoniškių Graikų, gyveno likučiai Gothų Tetraksitų kalnutoje dalyje Krimo, po vardu Dori, kurie tai Gothai pasidavė po globa Byzantijos. VI-me amžiuje Uturgurai suardė Kipų ir Phanagorijos miestus. Vėliaus ant Phanagorijos vietos išdygo Tamatarcha arba Tmutaraken. Pantikavėja (Bosporas), drutas miestas, idant nepatekti į rankas Uturgurų, pasidavė Byzantijai, tur—but laikuose Justino I, nes „iki tam laikui Bosporitai valdėsi savais įstatymais“. Tai-gi, išėmus keletą vietų (kaip Gurzyph ir Aluston), rytinį Taurikos pakraštį užėmė barbarai Guno-Uturgurai (Bulgarai). Justinianas I nekartą samdėsi kariaunas iš Bulgarų, kaip Kuturgurų, teip ir Uturgurų, ir jie gelbėję yra Belizarui Azijoje, Afrikoje ir Italijoje. Gothai buvo priėmę krikščionybę, ir todėl po valei toji platinosi teip gi tarp čionykščių Bulgarų. 528 m. Gunų kunigaikštis, susiedijoje Bosporo, vardu Gordas, priėmė krikštą ir pažadėjo Justinianui I duoti galvijų, bet namie

1) „Kapuose thrakiškų karalių senovės Vašporių karalystės (šiandien Krimo ir ant pusiasalio Tamano) rasta lavonus, kurie, tarytum, aukso dabintiniais daiktais apipilti buvo. Teip viename kape per 120 svarų auksinių daiktų atrasta. Tankiai minavotus lietuviškose dar ir šiandien dainose „aukso vainikus“ atrasta čionai labai tankiai ir didiai dailius ant galvų lavonų. Ant lavonų rankų, kaklų atrasta aukso lenkeiugus, sagtis ir tt. Tarp kitų auksinių daiktų atrasta čionai viename kape didiai dailius auksinius skydas“. (Dr. Basan., „Ziponas bei Ziponė“, p. 19).

kilus maistui, pats kunigaikštis tapė užmuštas. Tad cėsorius atkako į Tauridą, ir Bosporėnai ar Pantikapejiškiai jam pasidavė. Nuo to sykio barbarai ėmė gulti ant Byzantijos, ypačiai Katargarai smerkėsi į Myziją ir Thrakiją per užšalanį Dunojų, kaip 551 ir 559 m. Bet Uturgurų caras Sandyla ar Sandilk kariavo su susiedais Slovėnais, Kuturgurais ir Antais. Teip tad nėsant sutikimo tarpe prėčių Slovėnų (Bulgarų), iš rytų pradėjo užplaukti Chazarai ir Avarai.

Mat VI-me amžiuje prasidėjo antras antsigriovimas tautų iš Azijos. Jau V-me amž. iš anapus Kaspijos marės tula Turkų tauta buvo ėmusi slėgti Avarus. Šalyse Amu ir Syr-Danijos žydėjusi buvo kitados graiko-baktriška civilizacija, ir ten buvo pramoningi miestai. Turakai tad įsiviešpatavę Turkestane, po valei užkariavo šalis nuo Kaspijos marės iki Kaukazui ir Azovo pakraščių, galiaus perėjo net į Armėniją. VII-me amž. Turakai įsteigė tarp Kaspijos ir Azovo atskirą kaganatą, su vėlesne sostapylyje Itiliuje, palei žemutinį Itilių (Volgą): tai buvo Chazarų chanatas. (Chazarais vadinosi Turkai, susigentinę su Čerkesais). Aplink Taiką ir Volgą bastėsi kitos Turkų gentės: Pečėnegai, Uzai ir Kumanai (Polovcai). Vėliaus Pečėnegai ėmė gulti ant Chazarų, su kuriais cėsorius Heraklius 626 m. buvo susiderinęs, pašimatydamas pas Tiflisą su anų vadu.

Minėtieji Avarai arba Obrai, slėgiami Turkų, ėmė gulti V-me amž. ant Savirų, o šitie — ant kitų Gunų. VI-me amž. Avarai iš Uz-donės persikėlė į Panoniją palei Dunojų, kur Longobardai juos pasikvietę buvo prieš Gepytus. Avarai tur—but susidėjo iš tikrų Avarų ir Gunų (Var ir Chunni), o jų valdymieras vadinosi chagan'u ar kagan'u. Avarai antpuldinėjo Antus, pietinius Slovėnus, kurie, regis, įstengė atsilaukyti nuo jų pajungimo; bet Kuturgurai priversti tapė nešti jų jungą per 70 ar 80 metų iki laikų Kuvrato. Už tai 574 m. Avarų kaganas Bajana galėjo siuntinėti 10.000 Kotrigurų ant naikinimo Dalmatijos (Menander) ir reikalauti nuo Justino II duonio, mokėto Kotrigurams ir Utrigurams, kaipo jų užkariautojas, nors Uturgurų didesnėji dalis tur—but, pajungta buvo per Turko-Chazarus jau nuo pabaigos 6-to amžiaus.

Tokis tai buvo likimas karalystės Bosporo.

Dvaras Konstantinopolio zėrėjo orientališkame žibėsyje, gėrėjosi mcterimis ir numylėtiniais, kurie tai kėlė tai mėtė šalin cėsorius savomis intrigomis ir piktadarystomis. Žmonės-gi gėrėjosi vien ginčiais už religiją, ir regyklomis Hippodromės; jie dalinosi į „Mėlynus“ ir „Žalius“, kurie vardai buvo paimti nuo spalvos važnyčių Nipodromės. Tos partijos neapkentė viena kitos mirtinai, tačiau turėjo galingą įtekumą ant cėsorystės ir valdzios, ant tikėjimo ir bažnyčios. Tokiose tai aplinkybėse įgijo sostą žmogus žemos kilties, Justinijonas (527–565). „Žaliuosius“, pamišusius prieš jį, jis nuveikė, ir tame nuveikime gelbėjo jam generolas Belisarius; Hippodromė tapė uždaryta. Corpus juris, kurio svarbiausia dalimi yra Pandektai, tapė sukompiliuotas per jo ministrą Tribonianą. Rods per apgaulį, jis iš Chykų gavo šilkkirmes, ir įvesdino šilkų kultūrą į Europą. Jis pastatydino bažnyčią sv. Sophios Konstantinopolyje, sudrutino cėsorystę pylymis išilgai Dunojų, ir persekiojo pagonus bei arijonus. Jo mylima patarle buvo: „Viena valia, viena tiesa, ir vienas tikejimas“.

(Toliaus bus.)

Balius! Balius!

Draugystės Sz. Damininko Brostvos, bus kelemas balius 29 dieną Spalnio (October) 1903 m. ant salės Skating Rink Plymouth, Pa. Nauda bus apversta ant szoninio altoriaus. Prasišės 10-tą valandą iš ryto. Užkviečiami visus lietuvius ir lietuvaiteis ant teip puikavus pasilinksmimo. Tikietas 25c.

Komitetas.

Prakalbos!

„Lietuvos Sunų Draugystė“ parengia prakalbas, ketverge, 29 spalnio (October) 1903m., svetainėje Grand Army Hall, 126 E. Jersey str. Elizabeth, N. J. Kalbėtojais bus S.L.A. prezidentas J. Tareila, sekr. T. Astramskas, Dr. J. T. Žel vienė, V. Karalius; tarpe kalbų deklamavus P. Karalienė. Visus lietuvius ir lietuvaiteis užprasdom: kuomi skaitlingiausiai susirinkti. *Komitetas.*

Susirinkimai.

D.L.K. Gedemino Draugystės bus nedėlioje, 25 spalio, S. Pankszcio salėje, Edwardsville, Pa. — Prisiraszymas prie draug. per ateinanczius 6 mėn. kasztuoja tiktai \$1.00. Vėliaus prisiraszymas bus pagal metus. Taigi vietiniai ir iš apielinkių lietuviav pasinaudokite iš progos. *Komitetas.*

Union City, Conn. T.M.D. 2 kuopa laikys susirinkimą 25 spalnio, 2 val. po pietų, London Park svetainėje (St. Jurgio draugystės), kur bus užsimokėjimas metinės ir išzdalinimas sanariams knygu „Eilės Pr. Vaiczaičio“. *Komitetas.*

So. Boston, Mass. S.L.A. 32 kuopos (D. L. K. Traideno) susirinkimas bus 25 spalnio 5:30 po pietų, 166 Broadway. Visi sanariai yra užkviečiami pributi, užsimokėti kvartalinę, norinczius prisiraszyti atsivesti, ir išsirinkti kuopos virszininkus. *J. Raulynaitis.*

Cleveland, Ohio. S. L. A. 14 kuopos susirinkimas bus nedėlioje 25 spalnio, bažnytinėje saleje, Perry str. ant 3 val. po pietų, ant kurio visus lietuvius, vyrus ir moteris, be skirtumo užkviečiamė. *Komitetas.*

Breslau, Pa. S.L.A. 68 kuopos susirinkimas bus nedėlioje, 25 spalnio, 2 val. po pietų, namuose Justino Czekanauko. Sanariai ir norinti prisiraszyti teiksītės ateiti. *Komitetas.*

Elizabeth, N.J. T.M.D. kuopos susirinkimas bus subatoje, 24 spalnio, M. P. svetainėje, po num. 316 2-nd str. Sanariai teiksītės ateiti užsimokėti metinę ir pasiimti knygas, o norinti prisiraszyti teipjau yra užkviečiami, kurie užsimokėję 60 ct. teipgi gaus Pr. Vaiczaičio Eiles. Priegtam rinkime Centr. Komitetą kaipo ir kuopos pirmsėdį. *Komitetas.*

Brooklyn, N. Y. T. M. D. kuopos susirinkimas bus nedėlioje, 25 spalnio, po num. 73 Grand str. 1 val. po pietų. Sanariai teiksītės ateiti užsimokėti metinę 60 ct. kaipo ir nauji prisiraszyti. Teipgi rinkime naują Centr. Komitetą. *J. Naujokas.*

Farmos!**Farmos! Farmos!**

Lietuviai, kurie turite kiek kapitalo ir norite pirkti savas farmas czia pat New Yo-k'o steite, kur žemė gera, iszdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėczia kad tik lietuviav papultų; jau czia keli lietuviav turi savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant iszmokėjimo. Czia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiausziniais ir t. t.

Katrie norite dasiznoti apie prekę ir didumą farmų, tai praszu rasztyti pas mane lietuviszkai, lenkiskai, ruskai, angliskai arba latviszkai, o gausite atsakymą. Praszu įdėti už 2 c. markę dėl atsakymo. *Geo. Kleek, Poolville, N. Y.*

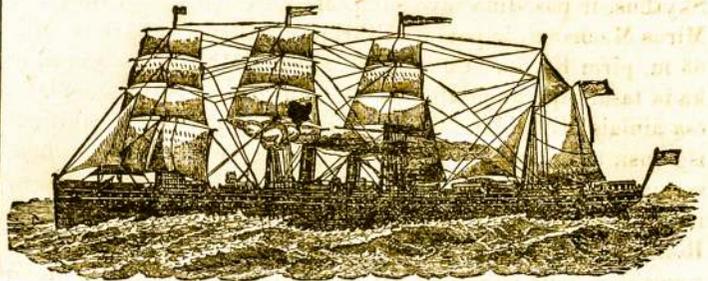
Siuntejei!

sviesto, suro, kiauszinių ir kitų tavorų, bus linksmi iszgirsti apie naują freight eįjima Lackawannos gelezinkelio ant szjų metų, specialiskai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas eįjimas prasidėjo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas kožną nedėlę, ateinantis į rytinius miestus seredes pėturyczios rytais.

Specializkas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir kožnas agentas priduos reikalaujentiems visav informacijes.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu užgarbę praneszti visiems lietuviams, jog apsėmiau agentyste nat labaigerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigų į visav dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirtoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusuncziu pinigų į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prigulincziav dalis arba pasargas lietuvoje atimu ir padarau paliudyjimus arba aktus ir be jokios turbac jos. Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszezius nepaniektytų. Su guodone Kazi. Baltrukonis Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**

686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

Ar norite užlaikit plaukus ant galvos?

Ar slenka plaukai? Gal pleiskanų yra? Ar galva plika? Ar ant veido yra papuczka? Ar norite gaut gerą rodą kaip iszgydinti ligas?

Jeigu plaukai slenka ir randasi pleiskanų, tai yra zenklu kad galva pasiliks plika už kelių mėnesių jeigu nesigydysi. Gvarantuojam pagėlbėt.

Jau 10 milijonu žmonių butu nuplikę.

jeigu nebutų vartoją „Prof. Brundzas W. H. G. pro Capillus Morbus“. Vartojų po tuom vardu gyduoles karalei, ciesoriai, daktarai, sudziav, advokatai, ministeriai ir kunigai, teipcsgi gal vartoti ir darbininkiszka kleza žmonių, nes jų daugiausia slenka ploukai isz daugel rupesczių ir nežino kaip plaukus užlaikyti, o teipcsgi ir isz daugel kitų priezaszezių. Kas nori, gali ateiti po No. 343-5th Ave. New York, arba į didziausią aptieką ant Bedford Ave. ir S. 2nd str. Brooklyn. Telephone call 1304 Williamsburgh.

Jeigu kas norėtu per gromatas informacijav gauti, tai tegul paraszo trumpai ir aizskiai ko reikalauja ir kokios rodos, o gaus greitą atsakymą su rodą DYKAI ką reikia padaryti. Norinti klausiti rodos rasztyki pas:

Address to **J. M. BRUNDZA Co., Chemists,**

NEW YORK & BROOKLYN, U.S.A.

Gelbstantis Elektrinis dirzas.

Isz gydo sauggelą, nauralgiją, galvos skaudėjimą, žarnų sugedimą, plauczijų ir inkstų sugedimą, dieglio, sztyvumo strėnų, kroniszkių ligų, nervszkumo, atszalin. o kojų, nemiegojimo, slobn. o, skaudėjimo vidurių, karszezio galvoje, iszinėtymo papuczka. Prekė \$1.00. Pinigus galite siusti money order ar registravotose gromatose ir gausite puiku dirzą su instrukeijom kaip vartoti lietuviszkoi kalboi. Adrisas:

Zaraba & Durish,

Dept. VI. 309 N. 4th st. Clarksburg, W. Va.

untejei!

čiausziųjų ir kitų tavo
išsigirsti apie naują
ackawannos geležinke-
tų, specializškai einan-
w Yorką, Newarką ir
patarnavimą dėl sion-

is iz East Owego,
stą Syracuse, Utica
ranton, Newark ir
ork City.

prasidėjo 22 May
nikas ir ketvergas
ateinantis į rytinius
pėtnyčios rytais.
laikas paskirtas, dėl
kožnas agentas pri-
ntiems visas infor-

oziai!

agentyste nat
iu pinigų į visas
ivakortėms perva-
Lietuvą ir į kitus

rau paliudyjimus
puikią užėgą del
curie žinau patiks
azi. Baltrukonis
LTH,
RY, CONN

galvos?

tanų yra?
papuczkai?
inti ligas?
nklu kad galva
tojam pagelbēt.
nuplikę.

pillus Morbus".
sudzios, advo-
inkiszka klesa
ezių ir nežino
zių. Kas nori,
sią aptieką ant
Williamsburgh.
tegul paraszo
eita atsakymą
os raszyki pas:

mists,
U.S.A.

Ar raszai kur gromatas

eigu teip tai, pas mane gali gauti visokios popieros gromatomis. Rasi- te su visokiom grazioms kvietkoms ir su grazeis pasveikinimais ir su visokioms dainelėms ir suvisokeis pa- veikslais. Tuzinas 20c.

Popieros su izleidziamom kviet- kom. Labai grazios. Viena 15 c.

Abrozėlei ant paveiklo altorėlio, izleidziami. Vidui matyti szv. pa- veikslai. Po 15 c.

Szilkinėi abrozėlei po 15.

Szilkinėi pavinczavonės po 15.

Agentai gauna didelį pelna.

W. UKMANN, Box 14 Sta. W.

Brooklyn, N. J.

Temykite!

Geriausia užėga dėl Lietuvių, puikiausias alus, vynas, sznapsas, cigarai ir t. t.

Siuncziu pinigus in visas dalis svieto, greitai ir pigei. Taip-gi parduodu laivakortes ant visų greičiausių linijų. Keliaujanczius in užrubežių pasitinka New Yorke ant dypo ir nugabena ant laivo be jokios turbacijos.

JOHN SKRITULSKY

26 Broad Str. New Britain, Conn.

Puikiausias dirbejas laikrodzių

Isidor Glou.

Parduoda laikrodzius sieninius ir kieszoninius vyrlszkus ir moteriszkus, ziedus, bransoletas, spilkas ir visokius auksinius daigtus, telpgi užai- ma jų taisymu. Viskas už pigiausia prekę. 102 Main st. Plymouth, Pa.

LIETUVISZKA KARCZIAMA

Jono Szpokaucko 62 Adams str. Newark, N. J. Užlaikau szaltą alų, skanę degtinę, o cigarai tai net kosulį stabdo. Nepamirszkite viet.s.

J. Szpokauskas,

62 Adams str. NEWARK, N. J.

Tėmykite!

Puiki muzika dėl parodų, balių, koncertų ir visokių pasilinksminimų. Gražina puikiai, už pigią prekę. Lietuviai kreipkitės prie savųjų. Vadovas St. RINKEVICZIA 73 Grand tr. BROOKLYN, N. Y.

HOTELIS K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alucezio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir iszgirst skambinant ant forte- pijano puikias meliodijas, tai tik užėik pas K. Strzelecki.

Prie visu Lietuviu, Moteriu, Vyru, Jaunu ir Senu Amerikoje.

Garsusis profesorius Ed. C. Col- lins, gydytojas, prietelis beturezių, gelbėtojas sergancziųjų nuo skaus- mų, kuris jau tukstanczius ypatų nuo mirties iszgelbėjo,

AUKAUJA

kiekvienam sergancziui savo vien- natinį, naują ir geriausį gydymosi budą nuo visokių ligų ir savo turtu bei žodžiu gvarantuoja

UŽ GREITA IR PASEKMINGA ISZSIGYDYMA „KAD PASVEIKTI“.

Tukstancziai nelaimingųjų aukų, beturezių ir turtingų žmonių isz visų pasaulės krasčių per laisz- kų bėga prie profesoriaus Ed. D. Collins, 140 W. 34 St., New Yorke, kad pabandyti jo naujo ir pasekmingiausio gy- dymo ligų budo.

Dėl persitikrinimo czia paduodam kelis jam raszytus laiszkus:

MINERSVILLE, PA.

Per 20 metų sirgau liga, kurią įvairūs gydytojai gydė, bet nieko negalėjo nu- veikti. Jauzdamasis jau artį mirties, kokiu tai budu laikrasztyj radau prof. Ed. C. Collins apgarsinimą, apie jo naują gydymo budą. Tuojaus pas jį nurasziau; po kelių savalezių ma truputį pagerėjo ir szlandieną jau visizskai pasveikau.

Profesorius Ed. C. Collins ne tik ką mane nuo ligos iszgydė, bet ir nuo mir- ties iszgelbėjo. Dieve, jam užmokėkie už jo stebuklingą gydymą.

T. SHUFAROVICZIUS.

CLEAR CREEK, UTAH.

Visizskai mirti jau buvau sergantis, nes turėjau vidurinę ligą. Kencziau neap- sakomai. Kiek gydytojams ir aptiekoms iszmokėjau pinigų, bet nieks nepagel- bėjo. Nė vienam gydytojui jau netikė- jau, bet vieną sykį perskacziau apgarsi- nimą apie prof. Ed. C. Collins, New York. Tolį gyvendama jam parasziau. Tuokart patį persitikrinau, kuom prof. Collins yra, nes po kelių avalezių jis mane vi-

Raszant pas daktarą, galit raszyt lietuviszkai, ant tokio antraszo:

Prof. ED. C. COLLINS, 140 W. 34 St., NEW YORK.

Skaityk su atyda!

alus, antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

Polish-Lithuanian Brewing Co.

DANVILLE, PENN., A.

Prof. Ed. C. Collins,

siszkal iszgydė, Prof. Collins gydymą galiu pavadinti stebuklu.

MARY KACZUR,

SILVER LAKE, MINN.

Su dideliu džiaugsmu praneszu, juog profesoriaus gydyklos masveikatą ir jau- nystės spēkas jau visizskai sugražino. Turėdama jau per 60 metų, ant sveika- tos buvau nupuolus ir krutinėj skaudulį turėjau. Ejau pas visokius gydytojus ir nė vienas ma nepagelbėjo. Iszskaites laikrasztyj apie prof. Ed. Collins, nusi- drviau pas jį. Profesorius mane nauju budu per du ir puse mėnesio gydė ir szlandien jau cziausi netik sveiku, bet, tarsi, ant 20 metų jaunesniu. Su sziuom profesorium Ed. C. Collins sudedu padė- kavongę už pagražinimą ma sveikatos.

JUOZAS SVIHEL ir pati.

CHICAGO, ILL.

Neturin tiek žodžių dėl padėkavojimo prof. Ed. C. Collins už jo pasekmingas gyduoles ir rodas. Nuo ilgo laiko turėjau kryžinį skausmą, kad di bti nepajiegiau. Turėjau daug gydytojų, bet viskas buvo veltu. Kožnas gydytojas mano ligą vis kitaip vadindavo ir nė vienas neiszgydė. Po suvartojimui-gi prof. Ed. C. Collins:

gyduolių, antsyk ma palengvėjo ir szlan- dien esu sveiku žmogum. Kiekvienam sergancziui pritariu nusiduoti pas prof. Collins. FR. PIETRASZAK.

ATMINKIT! juog prof. Ed. C. Collins tasai naujas gydymo budas yra su nieku nesulyginamas ir tik tie, kurie serga, gerai žino apie stebuklingas gydymo ir iszgydymo gyduoles.

DEL VISU! Žmonių ligos szian- dien baisiai prasiplating, o tai vis todėl, kad perka kokias patentuo- tas gydyklas arba eina pas bent fu- szerius gydytojus ir pas tokius pa- gelbos meldžia. Pertat prof. Ed. C. Collins kiekvieną sergantį pas save kvieczia ir praszo atsakyti ant szių užklausimų:

- Ar gerai girdi?
- Ar oini niekyn?
- Ar turi neuralgiją?
- Ar tavo liežuvis czystas?
- Ar odą niežti?
- Ar esi visada nuilsusiu?
- Ar turi skaudulį galvoj?
- Ar per daug szirdis musza?
- Ar turi skaudulį ausyse ir kryžių?
- Ar esi neramybė?
- Ar turi puslės ligą?
- Ar sergi ant nervų?
- Ar sergi gumbu?
- Ar lengvai gali dusuoti?
- Ar pilva po valgiu skauda?
- Ar turi squariuose gėlimą?
- Ar turi ant kuno kokius nors papusz- kus?
- Ar turi serganczią paczią ir valkus?

Prof. Ed. C. Collins užsiėmimas yra: Kožnam sergancziui raszty ar asabizskai duoti rodą ir pagal norą visizskai iszgydyti ir atnau- jinti spēkas.

Prietelystė, kantrybė, intelligen- tizskumas, sąjausmai, greitas pri- sitarnavimas, ant galo jo neapra- szomas gerumas, yra priezastimi, juog ne dykai prof. Ed. C. Collins visi praminė

GYVASTIES GELBETOJUM.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

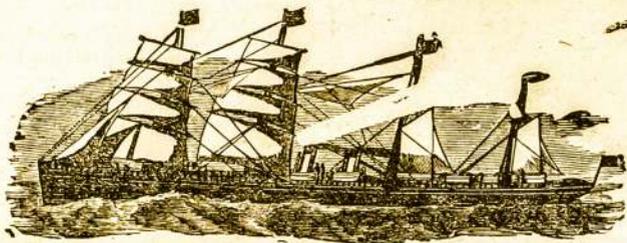
285 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pa- gal naujausia madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Telposigisenus ant naujpperdirba. Visi pas savo Tautietį.

Didele krautuve

IR KARCZIAMA.

Kas nori gero tavo ro gauti ir ska- naus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas Joną Żukaucką Plymouth, Pa.

Max Kobre
Litewski i Polski **BANK**
40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

I rieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visų greiciausių laivų už pigiausių prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir vizsaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Kaip iszsigydit?

Skaudėjimą
po krutine
Gumbą,
szirdies
plakimą ir
pagerint
norą valgio,
tai reikia vartot
„GUMBO KURA“
Kazuno
„GUMBO KURA“
yra iszbandyta
liekarsta duo
minėtų ligų ir

tukstancziaj
žmonių yra isz-
sigydę minėta
liekarsta. Jei-
gu nesveikuoji
minėtoms li-
goms, tai pri-
siusk „Money
Order“ ant
\$1.25,
o bus prisiusta
per pacztą.
Kazuno Trajanka
beveik jau visi
Lietuviai žino,
kasztuoja 25 ir
50 centų.
Adrisavok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Maizieszius Diksa]
60 E. Main str. Plymouth, Pa.
Užlaikau visokios degtinės, vynu,
skanaus aluczio, puikiai kvepenzių
cigarų.
Nepamirszkite atsilankyti.

Temykit!
Nupirkau saluną puikioje vietoje,
kur užlaikau vuikiausius gėrymus,
alų, arielką, vyną ir t. t.
Nepamirszkite atsilankyti:
J. Stravinekas
Main str. Edwardsville, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbturwe tapo
Apdowanota

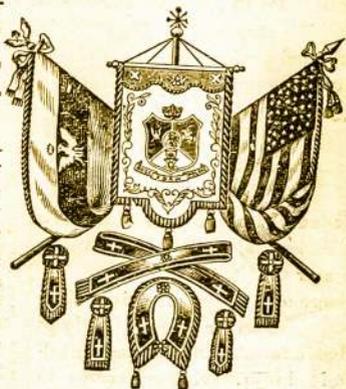
DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuskos Paro-
dos už rupestingą, tei-
singą ir artistiszką isz-
dirbimą.

**KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreiksztii guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augszciaus paminėtus daigtus
**Pigiausei, Teisingiausai
ir Geriausai,** nes per 30 metų
užiimdama iszdirbimais igijau
geriausę praktikę ir dėl to galiu
viską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

Parduoda Laivakortes
sz Amerikos į Europą
ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rotterdam,
Bremen, Antverp Havre
Liverpool, Neapol ir tt.

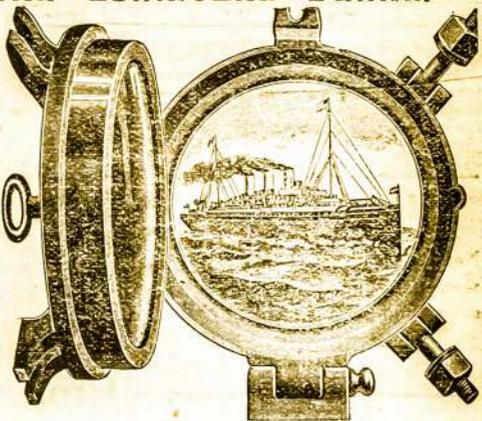
Parduoda tikietus vi-
sais gelžkeliais į visus
miestus visam sviete.

Siunczia pinigų į vi-
sas svieto dalis greitai ir
už pigiausių prekę. Per-
ka, parduoda ir iszmaino
visokius pinigų pagal
dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėldieniais nuo 9 iki 12 ryte.
100½ E. Main str. Plymouth, Pa. **Hurwitz's,** 42 E. Market Str. Wilkes-Bare, Pa.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdame LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susiznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdame prieteliszką rodą.

Musų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**